

ლექსის ბაღნარი

მანანა შიომშვიდი

მანანა შიოშვილი

ლექსის ბაღნარი

თელავი

2024

რედაქტორი: ნინო გიორგაძე

პორექტორი: ნინო გიორგაძე

დამკაბადონებელი: ნანა დუმბაძე

მხატვრული რედაქტორი: ეკატერინა თორაძე

გარეკანის დიზაინი: ავტორისეული

© მ. შიოშვილი, 2024

გამომცემლობა „ანივარსალი“

თბილისი, 0186, ა. პოლიტკოვსკაიას №4, ტელ: 5(99) 17 22 30; 5(99) 33 52 02
E-mail: universal505@ymail.com; gamomcemlobauniversali@gmail.com

ISBN 978-9941-33-636-2

სიყვარულად, სითბოდ იღვრება მანანა შიოშვილის ყოველი სტრიქონი. არაფერს ისე არ შვენის გულწრფელობა, როგორც პოეზიას. გულწრფელობა მხოლოდ სამ-შვენისი არ არის ლექსისთვის; ის, უპირველესად, ნდობის საფუძველია, რაც უცილობლად ამყარებს კავშირს შე-მოქმედსა და მკითხველს შორის.

მანანა შიოშვილის ლექსების კრებული სინათლით სავსე წიგნია. მასში გერ ნახავთ რეალური ცხოვრების მრუმე ფერებს. არ დაგდლით ყოველდღიურობიდან გად-მოტანილი ფოტოგრაფიული ასლებით; იგრძნობა წერის მანერის სიფაქიზე.

პოეტი წინაპართა გზას მიუყვება სიკეთის, ერთგულე-ბის, თანადგომა-თანალმობის სურვილად და შეგონებად უქცევია სათქმელი.

ნინო გიორგაძე

მანანა შიოშვილის ლექსები გამთბარია მზის სხივებით, იის სინაზით, სამშობლოს სიყვარულით, სახელოვან წინაპართა მონატრებით, დედური აღდოთი და, რაც მთავარია, გულწრფელობით.

იმედია, მკითხველი გულთბილად მიიღებს პოეტი ქალის ლექსების პირველ კრებულს.

ლამზირა კვირკველია

მანანა შიოშვილის ლექსები ჯერ კიდევ მისი სტუდენტობის წლებში იძეჭდებოდა უნივერსიტეტის გაზეთში – „მოძღვარი“ და, აგრეთვე, ოელავზე შექმნილი ლექსების კრებულში – „ფილტვად აქს კახეთს თელავი“, რითაც მან მკითხველის სიყვარული დაიმსახურა.

მჯერა, „ლექსის ბაღნარში“ სასიამოვნო წუთები, გამხევება და ოპტიმისტური განწყობა გველოდება.

მანანას, როგორც გამორჩეულად მზრუნველ დედას, ნიჭიერ შემოქმედს, თავის პროფესიაზე უზომოდ შეყვარებულსა და საიმედო ადამიანს, ვუსურვებ ულევ შემოქმედებით წარმატებას.

რიმზი მაისურაძე

ავტორისაგან

ჩემო მკითხველო, ეს კრებული მოკრძალებული ცდაა იმ გრძნობების გამოხატვისა, რომელსაც გულით ვატარებ – იქნება ეს ლექსის სიყვარული თუ დაუვიწყარი მოგონებები, ქართველდედობის ღირსებისა და მადლის განცდა თუ სახელოვან მამულიშვილთა და სამყაროს შემოქმედის სიყვარული, იის სინაზე თუ შემოდგომის ფერები, მტრების ღუდუნი თუ ბულბულის გალობა მთვარის შუქზე, ჭადრის ბორგვა თუ ტირიფის ცრემლები. ვიზრუნე, ლამაზად მეთქვა ჩემი სათქმელი: „სიყვარულია ის ძალა, განთიადისას ცაზე მზეს რომ ააბრიალებს და ჩვენს გულებს მაცოცხლებელი იმედით ადაგსებს“.

...

დავიბადე ქალაქ თელავში 1965 წლის ფერისცვალების დღესასწაულის განთიადს.

გავიზარდე ფუძემლიერსა და ფუძეხნიერ, დიდ ქართულ-კახურ ოჯახში, სადაც ვისწავლე შრომის, სიკეთის, სტუმარ-მასპინძლობის, ურთიერთპატივისცემის, ადამიანობისა და უფლის სიყვარულის ძალა.

ოჯახში, ჯერ კიდევ სკოლამდელ ბავშვს, მასწავლიდნენ წერა-კითხვას, ხატვას, ძერწვას, ქარგვას, ქსოვას, სიმღერას, ცეკვას, ჭადრაკს. მოზრდილ ასაკში კი მე და ჩე-

მი უფროსი და – ქეთევანი – სამზარეულო საქმეებს და-
მოუკიდებლად ვართმევდით თავს.

სკოლაშიც მიზანდასახლი, აქტიური და წარმატებული
მოსწავლე ვიყავი, თუმცა იმ დროს უმაღლესში მოხვედრა
მაინც ძალიან რთული იყო და მანამდე დედაქალაქში,
სხვადასხვა საგანში მომზადებასთან ერთად, ვსწავლობ-
დი მსუბუქი მრეწველობის სასწავლებელში; სასწავლებ-
ლის გაზეთში – „მოწინავენი“ – იძეჭდებოდა ჩემი ლექსე-
ბი და ჩანახატები; დავიმსახურე წარჩინების დიპლომი და
იმავე – 1985 წელს – სტუდენტად ჩავირიცხე იაკობ გოგმ-
ბაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსი-
ტეტში, სადაც 1990 წელს დავამთავრე ჯერ ფიზიკა-მათე-
მატიკის ფაკულტეტი და შემდეგ – 1999 წელს – ისტო-
რია-ფილოლოგიის ფაკულტეტი (წარჩინებით).

ძალიან ბედნიერად ვგრძნობდი თავს, როდესაც თელა-
ვის №1 საშუალო სკოლაში ჩემი უფროსი შვილის, თამა-
რის კლასთან ვმუშაობდი, როგორც პრაქტიკოსი მასწავ-
ლებელი. თამარის თანაკლასელები დღესაც სიყვარულით
ისხენებენ ჩვენს გაკვეთილებსა და ჩვენ მიერ წარმოდგე-
ნილ დაუკიცეარ სპექტაკლს – „დეიდა მაიკოს“ (გიორგი
ლეონიძის ამავე სახელწოდების მოთხოვნის მიხედვით).

1992 წლიდან 2005 წლამდე ვმუშაობდი თელავის ტექ-
ნიკურ კოლეჯში. ჩემს კოლეგებთან ერთად მე ყოველ-
თვის მაღლიერი ვიქები კოლეჯის დირექტორის, სულ-
მნათი გივი შიოშვილის, ჩვენს პედაგოგებად აღზრდაში
ფასდაუდებელი ამაგის გამო.

2004 წლიდან, როდესაც ჩემი შვილები უმაღლეს სასწავლებელში სტუდენტებად ჩაირიცხნენ, საცხოვრებლად გადავიდით თბილისში, სადაც მაღვევ დავიწყე ნაყოფიგრი პედაგოგიური მუშაობა.

სწორედ იმ დროს სავალდებულო გახდა მასწავლებელთა სერტიფიცირება მასწავლებლობის უფლების მოპოვებისთვის; მოვემზადე სათანადოდ და წარმატებით ჩავაბარე სასერტიფიკაციო გამოცდები შემდეგ საგნებში:

- 1) ქართული ენა და ლიტერატურა I-VI კლასებში;
- 2) ქართული ენა და ლიტერატურა VII-XII კლასებში;
- 3) პროფესიული უნარები;
- 4) ქართული ენა არაქართულენოვანი მოსწავლეებისათვის.

დიდი ინტერესით ჩავირთვე ახალი სწავლების პროცესში და გავხდი უახლესი საგანმანათლებლო პროცესების აქტიური თანამონაწილე.

ჩემმა თამარმა უმაღლესის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო ლონდონში, ბექამ კი თავის მშობლიურ თელავში დაბრუნება გადაწყვიტა და თავს ბედნიერ დადად ვგრძნობდი, ჩემს შვილებს თავიანთ კუთხეზე ასე უზომოდ შეევარებულს რომ ვხედავდი; თან გული მტკიოდა იმის მოლოდინით, თბილისელი მოსწავლეები ჩემს კახეთში დაბრუნების ამბავს რომ შეიტყობდნენ. ფიქრიც მიჰირს იმ წუთების გახსენებაზე, როდესაც ბავშვები აცრემლებული თვალებით მემშვიდობებოდნენ.

... და კიდევ ერთ დიდმნიშვნელოვან მხარეზე მწყდებოდა გული; თბილისში ჩემს მეზობლად ცხოვრობდა ექვთი-

მე თაყაიშვილის სახელობის კულტურულ-სამეცნიერო საქელმოქმედო ცენტრის პრეზიდენტი ქალბატონი ნელი ჩაფიძე, რომელიც დიდ იმედებს ამყარებდა ჩემზე ამავე ცენტრში აქტიურად ჩართულობის გამო.

თბილისიდან თელავში გამომგზავრების წინ ქალბატონმა ნელიმ მითხვა, – წადი, მანანა, შენ შვილების გარეშე მაინც ვერსად მოისვენებ, თუმცა დიდი იმედი მაქვს, ჩვენთან თანამშრომლობას თელავიდანაც შეძლებო.

თელავში დაბრუნებისთანავე ჩემმა მეგობრებმა გასამხნევებლად სხვადასხვა ღონისძიებაში ჩართულობა მთხოვეს; ამის შემდეგ მუშაობა დავიწყე უნივერსიტეტის კულტურის სამსახურის ხელმძღვანელად, სადაც ვმუშაობ დღემდე.

მოვალეობებთან ერთად ჩემი შესაძლებლობების მაქსიმუმს ვახმარ ჩვენს ღვთივაურთხეულ სასწავლებელს და ყოველთვის ვიამაყებ იმით, რომ შემოქმედი სტუდენტების-თვის ვადგენ სასცენო ნაწარმოებებს, ლიტერატურულ-დრამატულ კომპოზიციებს: „წმინდა ეჭვიომე ღვთისკაცი“, „გალაკტიონი“, „იავნანამ რა ჰქმნა?!“ აპრილი“, „ფოროსმანი“, „მეფე ერეკლე II“...

გამუდმებით ვზრუნავ სტუდენტთა ნიჭისა და შესაძლებლობების წარმოსახენად; მათ უკვე იცნობს ფართო საზოგადოება მას შემდეგ, რაც დიდი თეატრების სცენებზე მრავალჯერ წარმატებით წარსდგნენ მაყურებლის წინაშე და დიდი იმედით ელიან თავიანთი შემოქმედებით დავილის ქართული კულტურის ცენტრში გამგზავრებას.

ვმუშაობ საავტორო წიგნებისა და მრავალტომეული კრებულის – „ქართველი ერის შემოქმედებითი გენის საგანძურის“ – გამოსაცემად; ვაგზავნი სამეცნიერო ნაშრომებს საერთაშორისო-სამეცნიერო კონფერენციებზე; ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილებს დისტანციურად გუტარებ მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში მცხოვრებ ქართულ ოჯახებს, რომელთაგან უდიდეს მაღლიერებას ვარძნობ.

გამუდმებით ვზრუნავ იმისათვის, რომ ჩემი საქმიანობა გამოირჩეოდეს მაღალი პროფესიონალიზმით, მეთოდური გამართულობითა და ახალი სტრატეგიებით.

მიყვარს მოგზაურობა, სამზარეულო საქმე, მუსიკა, კითხვა, წერა; ვზრუნავ მუდმივად განვითარებისათვის და მინდა, რომ კოველთვის თავს ვგრძნობდე XXI საუკუნის დირსეულ ადამიანად.

შეუძლებელია, სულიერი განტვირთვის გარეშე დატვირთული რეიმით იცხოვოს ადამიანმა და ჩემი ძვირფასი ადამიანების მოყერება და შეძახილებია ჩემი სულიერი განტვირთვა; გულში ნატვიფრი წმინდანთა შეგონებებია ჩემი სულიერი განტვირთვა და ჩემს მკითხველში სიცოცხლის სიყვარულის მოზღვავებაა ჩემი სულიერი განტვირთვა.

მაღლობა მინდა გადავუხადო ყველას, ვინც ჩემი „ლექსის ბაღნარს“ ტკბილსურნელოვან პოეზიად შეიტკბობს.

გულში მჩის სსიკიშს ჯინახავ

სულ უბრალო

სულ უბრალო ქალი ვარ,
სულ უბრალო დედა,
არც მთვარეს ვუტოლდები,
არც ვისწრაფვი მზესთან.
მე ღვთის მადლით აღვსილვარ,
მოვლენილი ლექსად,
მინდა, ვთესო სიკეთე
და ნუგეში ქვეყნად!
ჩემი ცრემლიც შევმატო
მტკვარს, ალაზანს, რიონს,
გაგვეგ რითმის მორევში
სულმნათ გალაკტიონს,
რომ შევუშრო ცრემლები
საქართველოს, სულმთლად,
დუმილს გადავარჩინო
მონიავდვრე მუზა;
... რომ ხიდი აღვუდგინო
მთლად დაკუწულ მამულს,
პვლავ გვენახოს გაშლილი
თავრიზიდან არზრუმს!

... რომ ჩრდილი არ ესტუმროს
ქართვლის დედის მანდილს,
... რომ როგორმე ვუშველო
გულში დაჭრილ არწივს...
სულ უბრალო ქალი ვარ,
მინდა, ვთესო სიკეთე
და ნუგეში ქვეყნად!

ლექსი ნაბიჯია ჩემი

ლექსის თქმა ბაგშვივით მიყვარს...
ლექსით მივუყვები ადმართს,
ტაძრამდე ლექსით თუ მივალო,
ლექსი აგვარიდებს წარდგნას!
ლექსია სიმშვენით მზერი
მთაზე მონანავე ჭუბი,
ლექსია, შაშვი რომ მდერის,
ლექსია ხმა, მინდვრის სუნთქვის!
ლექსი შვება და ლხენაა,
ლექსი გულისოქმაა, ჩემი,
ლექსი ალერსით ხვევნაა,
ბუდეში ჩიტებს რომ შვენით!
სიცოცხლის ანკარა წყარო,
შმაგი სიყვარულის ფესვი,
ყვავილი, ქვაზეც რომ ხარობს,
ლექსია, ქართული ლექსი!

მე ქართული მიწის დვიძლი შვილი ვარ

მე ქართული მიწის დვიძლი შვილი ვარ,
ვაზის რტო ვარ, სექტემბრულად გავსილი,
ხან მუხა ვარ, ამოზრდილი, მიწიდან,
ხან – ყვავილი, ციცაბოზე გაზრდილი!
ხან წყარო ვარ, ციფი მთების შვილი და
ხანაც დვინო – მარნის ჭურში ჩაღვრილი,
გნაღვლიანობ – შემოდგომის ბინდი ვარ,
თუ ვლხინობ და ირემი ვარ, ლალი მთის!
მე ქართული მიწის დვიძლი შვილი ვარ!...

დღეს რატომდაც უჩვეულოდ ვაღამებ
და სათუთად მივაცილებ წამებს,
დღეს რატომდაც ქარი აღარ მადარდებს
და ნაწიმარ ფოთლებს ვითვლი გარეთ...
დღეს ვიხსენებ ბალახისფერ არაკებს,
ვატკბილფერებ ჩემი თვალის ნამებს;
ავედევნე ოცნებათა სამანებს,
იქნებ დირდეს ეს ძიება რამედ;
... და დღეს მხოლოდ შენი რითმა მახარებს –
„სილაჟვარდე“, თუნდაც „მე და დამე“.

სანამ სიყვარული შემიძლია,
სანამ ფანტელები მათოვს,
სანამ თავგანწირვა შემიძლია,
სანამ ოცნებები მათბობს,
სანამ გადიმებულ ვარდს მიძღვნიან,
სანამ მოვარე სიზმრებს მაქსოვს...
რა ვქნა, სიბერე არ შემიძლია,
სანამ თქვენი თავი მახსოვს.

პალმის ჩრდილში სუნთქვავს
ცელქი სიო,
საპოვნელა უმდევს
ამეთვისტოს,
სურო ყელზე მომეხვევა,
ალბათ...
ღიღილოებს გაშლის
ფიანდაზად...

ისე ნაღვლიანად დამიხვდა ეწერი,
ისე საყვედურით მიბოძა მზერა,
ისე დამდუღროდა ცრემლებით ფესვები,
საბრალოს ხილვით დადუმდა ენა;
... მაგრამ მიტოვება, გულჩვილი ეწერის,
სულ ჩემი ბრალია?!...
ვიცოდე ნეტავ...

ხმელო ფოთოლო

ნარინჯი ათოვს ქუჩებს, პროსპექტებს,
ბაღნარს, ბილიკებს, სკვერებს, მოედნებს;
რა თვალსამოდ ცვლიან მოვლენებს,
სიკვდილ-სიცოცხლის, ერთი მოხედეთ!...
არ ენაღვლებათ უთქმელი ხვედრი
დარში, ავდარში, მოვარდნილ ქარში...
... და მაინც გკითხავ, ხმელო ფოთოლო,
როცა ეშვები, რას ფიქრობ მაშინ?...

იფერფლება შუაღამე,
ჩასთვლემია მოვარეს,
სამიჯნურო დაღადისი
დასრულდება მალე;
ცის ტატნობზე
მბრწყინავ ვარსკვლავს
უციმციმებს მკერდი
და ბულბულიც შუაღამის
საგალობელს მღერის!
უძილობით
ცისკრის ვარსკვლავს
მიენავლა ფერი,
ანდა რა ქნას,
გულის სატრფოს
რა ხანია, ელის...

უმშვენიერესი
ვიხილე ზმანება:
კეთილი ელფები
როკავდნენ მოვარესთან...
უხმოდ დავლოცე
შუქმფინარობა,
მშვენიერების,
ლურჯ ცათა შინა!

სასოება ერთგზის ხმობის

მთვარის შუქზე მოგონებებს ვეწაფები,
სასოფტმალზე ვერცხლის სხივი თვალებს ნაბავს,
დამის სტუმარს სათნოებით ვეკაფები,
სასოება ერთგზის ხმობის კი სულს დაფავს...
მთვარის შუქზე მოგონებებს ვეწაფები,
შემოდგომა ზარებს მასმენს და გულს დალავს,
მე მაისურ მოგონებებს ვეძალები,
სასოება ერთგზის ხმობის კი სულს დაფავს...

კენჭი სილაზე
რონინობს ოდენ
და მარგალიტებს
ზღვის გული
მალავს!!!!
სიდიადეა
და სილაშვარდე,
სიიავარდე –
ზღვის
ფიქრთა მალვა.

თოვლისფერ ხიდზე

თოვლისფერ ხიდზე,
ვით ქალწულები,
იები სიზმრებს დაჲკეკლუცობენ,
გადმოჩანჩქერობს ნათლის სამყარო,
დუდს ჩაიდანი, წუთნი წუთობენ!!!!...
ჩვენი არსობის სურნელთფრქვევაა,
გულომეტყველებით სიბრძნეს უბნობენ...
მეტი საუნჯე
ადამიანებს
რადღა უნდოდეთ?!...
რადღა უნდოდეთ?!...

ახლაც თოვს

ახლაც თოვს,
მაგრამ რას შევადარებო ქვეყნად იმ თოვას!...
ჩვენ – ფანტელები;
წლები – მშვენება;
ანგელოზების გალობა ციდან...
მაშინ?...
მაშინ სხვაგვარად თოვდა!
თოვდა და გვიხაროდა სითეთრის თოვა...

მივუყვები სანაპიროს,
ფეხაკრეფით მომდევს მთვარე,
ეს ტალღების წვეთებია,
თუ ცრემლი სდის ობოლ მთვარეს?...
ვარსკვლავები დამალულან,
დათალხულა არემარე,
მარტოდმარტო დარჩენილი,
უსაშველოდ მოსთქვამს მთვარე.

იას

რა გატირებს პაწაწინა,
ლურჯთვალება ია?
თოვლმა ხომ არ შეგაშინა?
დავუძახებ ნიავს,
ამ ფანტელებს მიმოფანტავს
და გიშველის მცივანს.

გაზაფხული მაინც გაზაფხულია

გაზაფხულის წვიმით რთავდა ცა დილას,
იღვრებოდა წვეთ-წვეთ ყინვა, ზამთრისა,
კვირტს ღიმილი არ აცალა, ატმისას,
დაიცრემდა ოცნებები, ნატვრისა...
ჩუმი სუნთქვით იძინებენ ატმები,
რტოდამზრალი, კვირტებგანაწამები;
სიზმარ-სიზმარ მობილიკობს აპრილი,
სიცოცხლით და სიყვარულით ავსილი...
გვაწვიმს, ზეცა წვიმად თავგაკლულია,
გაზაფხული მაინც გაზაფხულია!

გელარ

გავრბოდი,
გამაჩერეს,
წამაქციეს;
ისევ ავდექი და ისევ გავიქეცი!
ისევ გამაჩერეს, ისევ წამაქციეს,
ისევ ავდექი და
ისევ გავიქეცი!
...გელარ გამაჩერებთ,
აღარც წავიქცევი,
ზეცად, მამაღმეროთან,
ისე ავფრინდები!

ჩემო რითმებო

ჩემო რითმებო,
მე თქვენ დაგეძებთ
და ჩემს სიზმრებშიც
თქვენ გხედავთ ღამით!
ოდეს გიპოვით,
გიპოვით ოდეს,
სულს ეპკურებით,
ვით წმინდა ნამი!

შემოდგომა მიხმობს, გავყვა,
 ზამთრის ფერად ავივსო,
 რაღან ლურჯი ოცნებები
 წუთისოფელს გამიყოფს!
 დე, იმზეოს გაზაფხულმა,
 მონატრება გვაწვიმოს!...
 ...და ჩურჩულებს შემოდგომა,
 დაგიმშვენებ მანდილსო,
 დაგივერცხლავ თმას, სათუთად,
 ლიმილს ცოტას გაგიყოფ,
 აღმართ-აღმართ გაგიყოლებ,
 დაღლილ გულს მზე გაგითბობს,
 გაზაფხულზე ნამდერ ჰანგებს
 ციურ ხმებზე აგიწყობ,
 სამუდამო სასიზმრეთსაც
 ერთი-ორად დაგითმობ...
 ...ოუკი ლურჯი ოცნებები
 წუთისოფელს გამიყოფს,
 თუკი მარტის ლამაზი დღე
 სასიცოცხლეთს დამიზრობს...
 ... კარს გავუდებ შემოდგომას,
 შემოდგომას რა მიჯობს!
 სიყვარული? – თმენის თასით
 აპრილს ცრემლად ვაწვიმო...
 ...შემოდგომა მიხმობს, გავყვა,
 ზამთრის ფერად ავივსო...

დილის ბინდის ღრუბელი

ღრუბელი ბეგრი მინახავს,
მაგრამ ასეთი – არასდროს;
ღრუბელო, როგორ მიპავხარ
ნატვრად მოხატულ გაზაფხულს!
სანთელს, ერთად რომ ვიწვოდით,
სუნთქვას – უებროს, არნახულს!
მზემდე აზიდულს გხედავ და
მზეც ხარ, ნათელი, საზღაპრო!
ჩემი ძებნილი დილა ხარ,
ჩემი მიჯნური საღამო,
ჩემი ფიქრების მდინარე –
სულის წვიმებს რომ გავანდობ!
ო, მართლა, ნატვრის ის ცა ხარ,
ის მიწა, ის ზღვა, ის წყარო,
სულს რომ ცად აღამაღლებდი,
გულს განუბნევდი სინანულს!
სიყვარულს ჰგავხარ, რუსთველურს,
გალას და ტატოს საღაროს,
შენ ჩემი ფრჩხილის ელვა გკლავს,
მე – შენი მზერის სამყარო!
ნაპარავ რაშჩე მინახავს
ლეგენდა ესე, სამბო,
გულში მზის სხივებს ვინახავ,
მითხარი, სად გადაგმალო!

ყვებიან ზღაპრებს

განვვლე გზა, ჩემი დიდი სიცოცხლის,
გრძელდება მაინც...
ცამდე აწვდილი – ეს ტაძრები, ყვებიან ზღაპრებს;
განვვლე გზა, ჩემი დიდი სიცოცხლის,
მღერიან მაინც ჩემი ბავშვობის
უტკბილფერეს სიშორის ჰანგებს!
განვვლე გზა, ჩემი დიდი სიცოცხლის,
გრძელდება მაინც...
სად, უსასრულოდ, ვარსკვლავები
ყვებიან ზღაპრებს.

...და მაინც ვნატრობ თოვას!

გუშინ მოვიდა თოვლი,
დღეს მენატრება თოვა,
თოვლი მოდის და მოდის
და მაინც ვნატრობ თოვას...
თოვლი... მოვიდა როდის,
გააფერადა ყოფნა,
თოვლი მოსულა,
მოდის,
თოვლი
მოვა და მოვა.

მე მდუმარება მიყვარს სითოვლის

მე მდუმარება მიყვარს
სითოვლის,
მე თოვლის ცრემლვა
სუსსს მიათასებს,
თოვლი, ყინულით გალაღებული,
გულზე შეყინულ
დღეებს მიდარებს;
... და შუაღამის ფერფვლა,
თოვლისა,
ჩაექსოვება რა
ჩემს სიზმარეთს,
ამახელინებს თვალებს,
ნაწვიმარს,
და ვხვდები ასე
ლურჯვერ ცისკარებს...
მე მდუმარება მიყვარს სითოვლის,
მე თოვლის ცრემლვა
სუსსს მიათასებს!

ამედევნება სიყვარულად „დილის საარი“!...

ამედევნება სიყვარულად „დილის საარი“,
როს გავუყვები ერეპლეს აღმართს,
თუ გული გულობს,
გზები რა არის?
რა ზღვამ დაგვძლიოს,
რა ცამ და რა მთამ?!
ამედევნება სიყვარულად „დილის საარი“,
როს მივაშურებ ერეპლეს
აღმართს,
წლები რა არის, წლები რა არის,
თუ, სიყვარულის, ვიმარჯვებთ ქარგას?...
ამედევნება სიყვარულად „დილის საარი“,
ოდეს გულისთქმას გავანდობ ჭადარს;
ის მზე აქ არის, ის მზე აქ არის,
ფესვებს რომ უთბობს ერეპლეს ქალაქს!
ამედევნება სიყვარულად „დილის საარი“,
მზის ათინათით სული გამობარა,
ქვეყნად სად არის, ქვეყნად სად არის,
ღვთის მადლი წვიმდეს ციურ მანანად!
ამედევნება,
ამედევნება სიყვარულად
„დილის საარი“!...

სკოლაში

სკოლაში ყველაზე პატარა ვიყავი,
სკოლით მიხაროდა დილა,
გახსოვთ, გულყვითელა ჩიტს მეძახდით,
ახლა მონატრება მტკიცა!
რამდენჯერ დაადნა რამდენი საოქმელი,
სკოლის საფეხურებს წვიმად,
სკოლაში – ყველაზე პატარა – მოგჩანდი,
დიდი სიყვარულის სხივად!!!
მიყვარდით, გიყვარდით
და ჩვენს ნაფეხურებს
ხატავდა მზისფერი დილა,
სკოლაში ყველაზე პატარა ვიყავი,
დიდი სიყვარული მზრდიდა!

...და მაინც!

არ ვიცი, რა მოხდა,
ალბათ, დავიღალე,
დამავიწყდა, რომ სიცოცხლე ტკბილია,
სიჩუმის მორეგში ხელი ავიფარე,
დღეებს დავემალე, საოცრად ფიქრიანს!
ეს ერთი აღმართი თითქმის ავიარე,
წლებს ვითვლი სათუთად, მზიანს და
ნისლიანს...
არ ვიცი, რა მოხდა, ალბათ, დავიღალე,
...და მაინც...
რატომდაც...
სიცოცხლე ტკბილია.

თებერვალი გულის ფეთქვად თოვდეს

თებერვალი – თოვლნარევი სითბო,
 თებერვალი – თვე, გრძნობათა ალის,
 თებერვალი – უთვალავი ფიფქის
 და ფიქრების მოზღვავების ქარი!!!!...
 თებერვალში – მიმთვლემარე ყინვა,
 თებერვალში – თრთოლვა ნისლის... კგამლი...
 თებერვალში თოვლის ქვეშეთს მინდა,
 მოვიტოვო საზამბახე კვალი!
 იქბი და კესანები თოვდეს,
 შროშანების წვიმით ლტოდეს თვალი,
 თებერვალი გულის ფეთქვად თოვდეს,
 თებერვალი, ჩვენი თებერვალი!....

ქარო, რას ჩურჩულებ ნეტავ?...

ქარო, რას ჩურჩულებ ნეტავ?
მე დღესაც ვდიმილობ მარტო,
ქარო, კვლავ ჩურჩულებს ბედავ?!
მე ისევ აპრილით ვხარობ!
ისევ მიხარია „ხვალე“,
ისევ ვეფერები ვარდს და
ისევ მელოდება მოვარე
ჩემი მზის და ზეცის კართან!
ქარო, დღესაც ბრწყინავს, დღესაც,
ჩემი გულისფერად მარტი,
მერე რა, თუ ზოგჯერ ფერფლავს
ფანტელისოდენა დარდი...
ქარო, რას ჩურჩულებ ნეტავ,
ლურჯთვალა იების მზარო,
ქარო, გამთანგველო, ხეთა,
ქარო! ო... საბრალო ქარო!

საღამოს ბინდის ფიქრები

ნეტავ თუ ვჭირდები ვინმეს,
შევუშრო ცრემლები, დარდის,
ნეტავ თუ მეძახის ვინმე,
გავხვიო იმედის ალში;
ნეტავ თუ ოცნებობს ვინმე,
ვაჩუქო სიტყვები, ლალი,
ნეტავ თუ მომელის ვინმე
თავისი ფიქრების ნავში;
... ან იქნებ დღეს უმძიმს ვინმეს –
ზიდოს სიმარტოვის ჯვარი,
ან იქნებ იდლება ვინმე
სიმართლის ბრძოლების ქარში...
იქნებ, საარსებოდ, ვინმეს
მხოლოდ გაახარებს ბწყარი;
... ან თუ ვერ გავეცი სითბო,
სხვა რომ იხარებდა წამით...
... ან იქნებ ვიძინებ მშვიდად,
სხვა იტანჯებოდეს დარდით,
მარტოს გამითენდეს მზისფრად,
ვინმე დაიღველფოს ავდრით...
... ან იქნებ მცნებები, ღვთისა,
ვინმემ დაივიწყოს ჯავრით...
... ან იქნებ მოსულა ჟამი
და მე დავუპეტე კარი...
სულს და გულს, ერთმანეთისას,
ობლობის, გავუნელოთ დარდი.

ცისკრების ხმა

მტრედის ღუდუნი მაღვიძებს,
მერცხლის ჭიპჭიკით ვცოცხლდები,
მე გაზაფხული მაცვიფრებს,
ხღვასთან უზღაპროდ ვღონდები!
წყალი ტაატით ეშვება,
ხიდზე ირწევა ფიქრები,
გულს ვეღარაფრით ეშვება
სასიყვარულო რითმები!
ვინ იცის, ლექსის მდინარემ
დამმეწყროს შმაგი დინებით,
ვინ იცის, სახმილს მიმზადებს
კვლავ ბედისწერის ზვირთები...
რა ვქნა, თუ ისევ მზის სხივებს
ვეამბორები სიზმრებში,
რა ვქნა, თუ ისევ ბავშვურად
ხმა მენატრება ცისკრების!
წყალი ტაატით ეშვება,
ხიდზე ირწევა ფიქრები,
გულს ვეღარაფრით ეშვება
სასიყვარულო რითმები.

აღმართები უსასრულოდ მიხმობს

დამავიწყდა, ზამთარი რომ იყო,
აიგანზე ჩუმ სტრიქონებს ვქსოვდი,
ქარიც ჩუმად, ჩუმად მზერად იყო,
მწვერვალებზე ციმციმებდა თოვლი!...
დამავიწყდა, ზამთარი რომ იყო,
ვეალერსე ცივ იანვრულ სულთქმას,
ავედევნე რითმა-რითმა მძივებს,
შეგცივდაო, — არავის არ უთქვამს!...
დამავიწყდა, ზამთარი რომ იყო,
ამემდერა აპრილების დარად,
რეკავს ზარი, ისევ, სხვა რა იყოს!...
შევუმდერდი, შევხაროდი აღმართს!...
ხმები შეწყდა, შევეკედლე სიობოს,
გაიყინა ანამდერი ხმები,
აღმართები უსასრულოდ მიხმობს...
თოვლისფერად ბრჭყვიალებენ თმები!...
დამავიწყდა, ზამთარი რომ იყო,
ვეალერსე ქარბუქიან დამეს,
შეგცივდაო, — არავის არ უთქვამს,
მხოლოდ ვერცხლად ჩამომადნა მთვარე!

მზის სხივი
სულის სარკმელს
აწყდება...
მზე თვით დარაბებს ააელვარებს,
... მზე მაღლა წერას აუტანია,
მზე ბედისწერას
გააფერადებს!!!

თქვენ

თქვენ რომ მოიწონებთ,
იმ დღეს მოვიწონებ,
თავსაც მოვიწონებ,
მრავლად მოვიგონებ
ვარდისფერ სტრიქონებს;
მოვუხმობ მიმოზებს,
რაც უნდა მციოდეს,
რაც უნდა მტკიოდეს,
რაც უნდა, რაც უნდა
ცრემლები მციოდეს...
იმ დღეს მოვიწონებ,
თქვენ რომ მოიწონებთ!...

თოვდა ცაში

თოვდა ცაში
 და მწეუროდა მიწა,
 ქარმაც აღარ მიმატოვა წამით,
 აფერადდა იისფერი დილა,
 შემაგება ბარათების ზვავი...
 ბარათებში დამეკარგა სუნთქვა,
 დაღალული ფიქრით თოვლთან დავრჩი,
 სად მთავრდება მზის სტუმარი დამე,
 ვერასოდეს, ვერასოდეს ავხსნით.
 ... ძლიერ მიყვარს,
 ძლიერ მიყვარს ყინვა,
 ქარბუქი და დეკემბრული დარი,
 როცა მომძე იანვარი მიცავს,
 მე და დამე როცა ვრჩებით სახლში!
 ბარათებში დამეკარგა სუნთქვა,
 დაღალული ფიქრით თოვლთან დავრჩი,
 სად მთავრდება მზის სტუმარი დამე,
 ვერასოდეს, ვერასოდეს ავხსნით.

... და იქნებ ისევ გვეძახის თოვლი?

... და იქნებ ისევ გვეძახის თოვლი
ან იქნებ ჩვენს ტკბილ ფიქრებად სცრიდეს...
ნაძვის უბეში თრთიან ციყვები -
ეს თრთოლა ისევ სათუთად მიწვევს!
თოვლის ხმას ვუსმენ, თოვლი ჩურჩულებს,
თოვლი მღერის და თოვლი ხმაურობს,
თოვლი გვეძახის თოვლივით ჩვილებს,
ფიქრებთან ერთად თოვლიც მატულობს!
თვალებს აოცებს როკვა, ფანტელთა,
და მათ მინდობას გული კვლავ ითხოვს,
დავიბადები ჭოველ თოვლობას,
თუ თოვლისფერად სიცოცხლეს ვიგრძნობ!
... და იქნებ ისევ გვეძახის თოვლი
ან იქნებ ჩვენს ტკბილ ფიქრებად სცრიდეს...

შობის სიზმრები

მე სიყვარული მესაოცრება,
ეს გათენება, ეს ქარბუქები,
შობის სიზმრები მესათუთება,
გულში სიკეთის მზედ დაბრუნების...
მე სიყვარული მესაოცრება,
ეს გათენება,
ეს ქარბუქები...

„მთვარის სონატაშ“ დამეწყრა გული!

„მთვარის სონატაშ“ დამეწყრა გული,
ვეალერსები სანთლისფერ დამეს,
სამყარო ჩქარი,
ალმოდებული, ოეთრი გემია,
სიცოცხლეს ვანდობ შუქის გრიგალებს!
შემოლაჟვარდდა სულში ნისლად წამება – ლურჯი,
ვესალბუნები ზღვის დვითურ ლანდებს,
ჩემი ფიქრები მტრედისფერია,
ვემარტოვები ჩაძირულ ნავებს!
„მთვარის სონატაშ“ დამეწყრა გული,
ვეალერსები სანთლისფერ დამეს!

გახსოვთ, რა ლამაზად თოვდა?
გახსოვთ, ფანტელების ბრჭყვინვა?
გახსოვთ, ჩვენ და მოვარე
თრთოლად
როგორ გაგვიძება ყინვამ?...
გახსოვთ, გვარების როცა,
სულში მზის სხივები წვიმდა,
გახსოვთ, ვუყვებოდით ოვალებს
ფიქრებს, უულებში რომ სცრიდა;
გახსოვთ, გაბუტული ქარი
სად არ დაგვეძებდა დიდხანს!
გახსოვთ, მოციგავე ხალხი,
გახსოვთ, ვარსკვლავების დრტვინვა?
გახსოვთ, იმხელობის დარი –
ამხელობას კვლავ რომ ბრწყინავს?
გულის გუმბათებში ზარი
სიყვარულის ჰანგად გრგვინავს!

ბედის ბორბალო!

ბედის ბორბალო, აი, ხომ ხედავ,
ცას და ქვეყანას ვიტევ ამ გულში,
ისევ განვაგრძობ და ისევ ვბედავ,
აგიზგიზებას, სიცოცხლის, სულში!
ბედის ბორბალო, ამოექანე,
ნუ შემაჩერებ ცალმარცვლად ხნულში,
მიმოაბნიე და მიმოფანტე
კვლავ საძიებლად, რაც იყო გუშინ!
შემოიქუხე, ფიქრად დამსეტყვე,
ნურც დამინდობ და ნურც მიკმევ გუნდრუკს,
მზის სხივს ჩამაღნე და აღმაზევე...
...და მეიმედე ხანდახან უძლურს!
ბედის ბორბალო, უფერულ სულად
რომ არ გადვიქცეთ ერთობ ორივე,
იბრუნე ასგზის, ცხოვრების ყოფად
შენი სასჯელის ბასრი მომხვიე!...
მიყვარს, ოდეს რომ წუთით ყოვნდები,
მადლიერებით თვალებს ვიმზევებ
და არასოდეს, და არასოდეს,
არ განაცვალებ დიმილს, იცოდე!

აპრილის თოვა

როცა წარსული აწმყოა ისევ,
ფიქრის მდინარეც ჯვრისწერას ხატავს,
როცა თვალებში თვლემენ ნისლები,
გულში სხივების სონეტი ატანს...
როცა ჩურჩულით ფეოქენ ბაგენი,
იდუმალ მესთა, მზე ქორწილს მართავს,
აპრილის მთვარე ნაზამთრალ თვალებს
შუქმიბინდული ვერხვებში მალავს!!!...
...როცა აწმყოა ისევ წარსული,
ფიქრის მდინარეც ჯვრისწერას ხატავს!

ვარდის ფურცლებზე

ვარდის ფურცლებზე
რითმების თავსემად
წვიმამ წუთების წიგნი არწია...

...

წვიმს და წვიმისფრად
მორთულ ეწერთან,
მეწამულ ფერთა,
მთვლემარებს დამე...
წვიმს!
გაოგნდებით და...
წვიმს სულის წამლად,
წვიმს!!!

სიცოცხლეში
სამ დღეს დაღობს,
წუთისოფელს
სტუმრობს სამ დღეს,
მისი ხილვით
ყველა ხარობს,
სილამაზეს
ნაზად აფრქვევს!
...სამი დღე ცოცხლობს
პეპელა,
ცხოვრებას
ტრფობით ატარებს,
ზამბახს, შროშანს და ენძელას
ალერსით
თავსაც აყვარებს!

ლექსის ბაღნარში

დღეს დასვენება დამვიწყებია,
სიზმრებსაც, ალბათ, ვერ ვუმასპინძლებ,
რაც სიყვარულზე დამიწერია,
ვიმდერ და ჭმუნვას გულს ავარიდებ!
დღეს ვიმდერებ, რაც არ მიმდერია,
დღეს ყველა ნატვრა უნდა ამიხდეს!
სული გრიგალით გადაღლილია,
ლექსის ბაღნარში დამე გაბინდდეს...
...დღეს დასვენება დამვიწყებია!

დამის ხიბლი

მთვარის შუქით დაცხრილულა
წამწამების ჩერო,
საკეპლუცოდ ემზადება
ვარსკვლავების მდელო,
ციცქნა ციცინათელები შეფენილან ფერდობს,
დამის ხიბლით მთვრალი სიო
აღმა-დაღმა ცელქობს,
მოიღვარა ძილსაკრთობი ჭრიჭინების ექო,
ჩინარების ხეივანში
მშვიდად ფშვინავს შხერო...

წითელი გარდები

სიზმრად წითელი
გარდები ვნახე,
შემეთხა რამე –
ფიქრად ავსახე.
ქსელვა ვინდომე
მე ამ ქარგაზე,
ოდონდაც ლექსად
და... ისიც ლამე...

ზღვა და ტალღების რიტმული როკვა...
ლოტოსი სურნელს აფრქვევდა ნავში,
სივრცეს არყევდა ლომთა გოდება
და მათი ბრდლვინვა ისმოდა ცაში!
თეთრი ჩანჩქერის უკვალავ ბილიქს
შემოხვეოდა მზის სხივის მკლავი,
ლეთას ზეირთებში იძირებოდა
ყველა მითი და ყველა ზღაპარი...

ჩიორაჩიტი მზეწვია

თუთის ხეს შემოსჯდომოდა
ჩიორაჩიტი მზეწვია,
ცის ნამი ცრემლად შვენოდა,
ჭიკჭიკს მასმენდა სევდიანს.
დაბინდებამდე აფრქვია
თუთის ხეს ცხელი ცრემლები,
ძირით ვარდის შტო ჯავრობდა,
უქმად რომ ესხა მხრებს ფრთები.
„გაფრინდი, გაილაჟვარდე! –
ჩაიბუტბუტა ყველრებით,
– ცაში, ზემაღლა, აღზევდი,
მზის ტრფობით ნუ განელდები!“
... თითქოს ისმინა ვარდის თქმა,
ჩიტმა შეიშრო ცრემლები,
შემდეგ კამარას გახედა,
გაფრინდა სვენებ-სვენებით.

მადლი მაცოცხლებს, დმერთისა!

ზოგჯერ თეთრები მქონია,
ზოგჯერ – წითელი ვარდები,
ზოგჯერ ფანდური ყოფილა,
ზოგჯერ – დუდუქის დარდები,
ზოგჯერ – კისკისი, უზომო,
ზოგჯერ – წამწამთა ნამები,
ხან ივდიოთბა მშვენიდა
და ხან შველის ნუკრის თვალები...
ხან ნეკერჩხალი ვყოფილვარ,
ხან ია - ბნელი ხევისა,
უვარსკვლავებო, უმოვარო,
არ მშინებია დღენისა...
გულს სიყვარული ჰქვებავდა,
სულში სიკეთე მეფინა,
განგების სამართალი და
მადლი მაცოცხლებს, დმერთისა!

ზღაპრები

მარტის ყვავილები თოვლის სურნელით ავსილია
 და ეს ყვავილები გულში ნაღვლიანად მდერიან,
 თვალები, თვალები მოლოდინით გადაღლილია,
 ღამით ვარსკვლავები შორეულ ზღაპრებს მდერიან!
 მარტის ყვავილები თოვლის სურნელით ავსილია
 და ეს ყვავილები აცრემლებულ აპრილს ელიან,
 თვალები, თვალები ზღაპრისფერ შუქად დაღვრილია,
 ღამით ვარსკვლავები ქარვის ხეივნებში კრთებიან.

...მე ვუსმენდი აივნიდან
 ვარსკვლავების კამათს,
 ჩქარა შენ და ჩქარა მეო,
 უნდა მოგსწყდეთ ცარგალს,
 რათა ნატვრა ავუხდინოთ
 შეყვარებულ ქალ-ვაჟს!

ახლაც მახსოვს უნაზესი თოვა,
ლადი სუნთქვა და ჩურჩულის გროვა,
ახლაც მათბობს ფანტელებით მკობა
და გულების მონატრებით ხმობა!
განა მართლა თოვლს ჰგავს სიყვარული?
მართლა მუდამ შორეთიდან მოვა?
თოვლი – ნაზი, წრფელი სინანულით,
მათოვს სულში
და კვლავ როდის მოვა...

თოვლი და ქალი

მზემ დათოვლილი მთების ხატება
განთიადისას გახვია ალში,
შეღამებამდე გადაადნება
ქალაქს ნაფეხურთ უზღვავი კვალი...
რას ფიქრობს თოვლი მზის ამოსვლისას?
გული თუ უთროის, ვით მარტოქალის?
დიდია თოვლის გზა მაღალ მთიდან,
დიდია, როგორც ცხოვრება, ქალის;
სიყვარულისფერ ოკეანემდე
მიიღვრებიან თოვლი და ქალი...
ედიმილება ბედს, ოხერტიალს,
იცრემლებიან თოვლი და ქალი!

იასამანი

მე ჩემს ცხოვრებას
ვუწოდებ იასამანს,
ვარდის ფერს,
ყაყაჩოს სუნთქვას,
თოვლის სურნელს,
იების ღიმილს,
ფრთოსნების პანგებს,
მზის სხივს,
წვიმის ხძას,
ფიქრებს – მთებისას,
ზღვის საიდუმლოს,
მდინარის ზვირთებს,
ჩანჩქერის დრტვინვას,
ბავშვურ სიყვარულს,
ბავშვის ნატვრას, ბავშვის ოცნებასა და
თვალუწვდენელ გზას უფლის ბინამდე!

ამ ხელოვნებას თოვლს როგორ ანდობს?!

ხუროთმოძღვარი მყინვარე დილას,
პირველი თოვლით, არც თუ ადვილად,
ტაძარს აგებდა, უტასებურად
(გახსოვთ, რაც ჰკადრეს უმაღურებმა);
ვერეს ხეობას ფიფქები ათოვს,
ხუროთმოძღვარი ლოლოებს აქსოვს,
„ამ ხელოვნებას თოვლს როგორ ანდობს?“ –
გულში გავივლე და ვთრთოდი, მასხოვს;
სინანულისგან მითრთოდა გული,
იმ დამით თვალზე არ მქონდა ლული,
მზეს აღვუვლინე ვედრება, წრფელი,
რომ არ დაედნო ტაძარი, მწველი,
დღეს რომ ააგო ხუროთმოძღვარმა –
ყინვის საუფლო, ჯერარნახული,
... და, სიმბოლურად,
ტაძრის გუმბათზე
პირველი თოვლით
მოქარგა გული.

რწმენა – ნუგეშად!

დასასრულის დრო დგება
და ზეცაში აგფრინდეთ,
ლხენით გული ვიჯეროთ,
კალავ მოგუხმოთ აპრილებს!
სულს ვღაფავთ და ვმთავრდებით,
ვტოვებთ მითებს, არაკებს,
მესმის: „ჯეინ!“ „როჩესტერ!“
... და წყვდიადი გვადარდებს.
დასასრულის დრო დგება,
დარბაზს გვიწყობს უფალი,
„მტკიცედ! რწმენა – ნუგეშად!“ –
სათუთ გულებს ვუთხარით.
დასაწყისის დრო დგება
და ცხოვრება – მარადი,
მესმის: „ჯეინ!“ „როჩესტერ!“
... და გულების ლალადი!

დილის ბინდის ფიქრები

შემოათენდა ცაზე,
ფიქრი აღვარა ცარგვალს,
სად ეჩქარება ასე
ჩემი ნუგეშის ვარსკვლავს?
ცას სწყდება ელვა, ვერცხლის,
დღე აფერადებს აღმართს,
სად ქრება, ვინ მოელის
ჩემი ნუგეშის ვარსკვლავს?
თვალები კრთიან მზერით,
მზე ბინდის ბრწყინვას მალავს,
გავცქერი, სასოებით,
ჩემი ნუგეშის ვარსკვლავს.

მარტის აკორდი

კოცნა წვიმდა წვიმის ხმასთან,
წვიმდა გადაუღებლად,
კოცნა-კოცნით ნაძვებს თავგზა
აუბნია ღრუბელმა.
ისევ წვიმს და ისევ თავსხმა...
ზეცა ფიქრად იღვრება,
მობილიკობს მარტი ნატვრად,
გვეფერება იმედად!
ჩვენს ჯინაზე ეს წვიმები
იქნება და იქნება.

ის ფერები რა იქნა?

შემოდგომის რტოები –
თოვლს რომ მშვიდად ელიან,
ყინვისფერი დღეები
სივრცეს ეტოლებიან!
ცივი ქარის ზღაპარი,
დაქანცული ჭადრის ხმა,
ვხედავ, მესმის, მაოგნებს,
ის ფერები
რა იქნა?...

* * *

ჩვენ ვზიდეთ ჯვარი
უკვე იმ ზღვარის,
ხვალ რომ გველის და
არ აგვცილდება!
ჩვენ სანეტაროდ ვთბებით იმ
სანთლით,
რომ გიზგიზებს და არ დაიწვება!
ჩვენ გველოდება სიმშვიდე –
მრავლგზის,
საუკუნეებს რომ გასცილდება.

გაზაფხულის ფერად დაღამებისას

გაზაფხულის ფერად დაღამებისას
დეკემბერმა მომათოვა თვალები
და საოვლედ მომზადებულ ხეივანს
შევაფარე მზერა, განადარები;
შეეყინა ფიქრებს ნაზი სულის ხმა,
ლექსი მოთქმით დაიღალა, ცა – ნისლით,
მე ქარბუქთან უპავე დავმეგობრდი და
ახლა ვეღარ შემიგუებს მაისი!

...

გაზაფხულის ფერად დაღამებისას
დეკემბერმა შემაგება დაისი.

ჩემი სიცოცხლის შუქი

ზაფხულზე შეყვარებულს
 მწველი მზის სხივი დამღლის
 და შემოდგომის ტრფობას
 ცივი ქარები გამყრის!
 დამიზამთრდება სულშიც
 იანგრის ყინვის დარში,
 მომეჩვენება, თითქოს
 სიმარტოვეში დავრჩი!!!
 აპრილზე შეყვარებულს
 სიყვარული თუ დამღლის...
 სიყვარული თუ დამღლის?! -
 ეს რა აღმომხდა, რა ვთქვი?!.
 უიავარდოდ, უდვოთოდ,
 მერე წავიდე საით?...
 აპრილო, ვცოცხლობ შენთვის,
 ამქვეყნად შენთვის დავრჩი,
 ჩემი სიცოცხლის შუქი –
 ლურჯი იების თვალი,
 ატმის ყვავილი, ვარდი,
 წვიმის ჩურჩული მარტში...

...

მე გაზაფხული მათბობს
 და არასოდეს დამღლის!

შემოდგომის მზევ, ჩემო!

განვეშორებით,
ვხვდებით კვლავ და კვლავ,
შემოდგომის მზევ, ჩემო!
გადაგივიწყებ,
მომაგონდები,
ამოანათებ ერთობ...
იქნებ ზამთრები გაგიმიჯნურდნენ,
ატმისყვავილისფერო...
ლამის სუნთქვაში
შენთვის ანთებულ
თაფლის კელაპტრებს
ვერ ვთმობ!
განვეშორებით,
ვხვდებით კვლავ და კვლავ,
შემოდგომის მზევ, ჩემო!

გარდისფერი ღრუბელი

თვალებში
 თავნება ნისლი
 ჩამდგარიყო,
 ღრუბელი
 სირცხვილით იწვოდა!
 ფერი,
 გარდისფერი,
 ცისკრად დამდნარიყო,
 გულს
 სასიყვარულოდ
 იხმობოდა!
 სამყარო ულმობლად აღმართულიყო და
 ღრუბელი თავისას ითხოვდა;
 ეს ფერი,
 გარდის,
 სად იყო, სად არ იყო,
 ღრუბელმა თვალებში იპოვა.

დამე ივლისის

დამე ივლისის,
ისევ ივლისის,
დრო მკურნალია?
ვითომ?
ვინ იცის...
გადაგვავიწყებს
წლები წამებს,
წუთებს, ქარბუქებს...
ალვის ხეების სულის ბორგვას
სად გავექცევით...

გაზაფხული

გაზაფხული მხოლოდ მარტი,
აპრილი და მაისია?!...

გაზაფხულის გული, როცა
სიყვარულით ავსილია!...

როცა წევარამ უმთვარობას
მზისთვის ცრემლი დაუდვრია,
თაკარა მზით გამთბარ ბალახს
ვარსკვლავები დაუცვრია!

როცა ყინვას უფრთხის ვეფხვიც,
ცეცხლმოდებულს ჩერო გირთავს,
როცა ზღვაც დუდს, ოქანეც,
შენ კანკალი გადაგფითრავს!...

გაზაფხული არის, როცა
ძლიერ შორს ხარ,
სანატრისად,
„მიყვარხარო“, – დაუბარო,
სუნთქვა გძალუძს სანამდისაც...

ცის კიდიდან მიწის ტრფობით
გშვენის შვება ხალისიანს...
...გაზაფხული
მხოლოდ მარტი,
აპრილი და მაისია?!...

იასამნების ენთება დილა

იასამნების ენთება დილა,
გაზაფხულია!
იდუმალი, ქარბუქობს ფიქრი!...
წვიმს!...
სასოებით, აღმართებზე, მზის კვალად მივალ,
ცისარტყელების ნაფეხურებს იმედად ვითვლი!
იასამნების ენთება დილა,
გაზაფხულია!...
გაზაფხულია, გამეტებით ცად გული ილტვის,
გამიჯნურებულ იასამნებს თვალთა შუქს ვწირავ,
აპრილია და, იდუმალი, ქარბუქობს ფიქრი!...
...იასამნების ენთება დილა,
გაზაფხულია!!!

სიცარიელედარქმეული
 სავსე სამყარო
 ნახანძრალ გულში შეუცნობელ ხმაურს
 ვერ ატანს!!!
 გამოიტირებს მარტიც
 წვიმით გათანგულ ატმებს;
 ნოემბრის სუსხს რომ მოინატრებ,
 ლოდინს – ხელახლა...
 დნება ყინული,
 მოჩვენებაც უნდა გაქარწყლდეს,
 ჩვენ შემოდგომის ყვავილები
 ვპოვოთ ვედარსად!...
 სიცარიელედარქმეული
 სავსე სამყარო
 ნახანძრალ გულში შეუცნობელ ხმაურს
 ვერ ატანს!!!

კონკორდზე

კონკორდზე შევხვდით ორი ქართველი,
სენას ნაპირთან იჯდა გოგონა,
მირანდა იყო მისი სახელი,
მის ხმაში ჩემი სული ცხოვრობდა!
ვუთხარი: „ვცხოვრობ დედაქალაქში“, –
თან მოწიწებით ვუმზერდი თვალებს;
მან თქვა: „მეც – ქართულ, ლამაზ ქალაქში!
თუ იცით ნეტავ
თქვენ ჩემი მხარე?
ის პატარაა, არც ხალხი მრავლობს;
ყველა გაურბის იმ არემარეს –
ეს კი მას შემდეგ, – დედიკო ამბობს, –
რაც უფლის რჩეულთ სული უწამეს!“
...და ყვება, ყვება ამბავს მირანდა,
ხან ცრემლებით და ხან ღიმილებით,
მეკითხებოდა: „გინძე გიყვარდათ?
სხვაგვარად ნათქვამს ვერ მიმიხვდებით!“
– შემდეგ?
– რა, შემდეგ?
როგორც სჩვევიათ:
ზოგჯერ ხომ გმობენ სიყვარულისთვის!
ცოცხლად გადარჩნენ, მაგრამ დევნიან,
მოსთქვამს მრავალიც სინანულისთვის!
როგორ?!
ბუნდადაც არ გახსოვთ ნეტავ

მუჭისოდენა ქალაქი, ჩემი?!
 ტირიფი რომ დგას, მტირალი, ახლაც,
 ოდეს მზეობდა გული, ვით ზევსი!
 ტირიფზე ნახავთ ბაფთებს, ხასხასას;
 მწვანეს, იმ რჩეულთ თვალებისნაირს...

...

...ღმერთო, მაღალო, ვეძებ სად აღარ,
 მწვანე ბაფთების სიცოცხლის დაისს!...

ჩემს ბავშვურ ღიმილზე

როგორ მომენატრა
 თოვა, ფანტელების,
 ჩემი სუნთქვის ხმაზე
 ცრემლად რომ დნებოდნენ;
 ნოემბრის ქარებიც როგორ
 მენატრება,
 ჩემს ბავშვურ ღიმილზე
 შერით რომ პნდებოდნენ!...
 ახლა თოვლის გუნდამ ხედვა
 დამიბნელოს...
 ჭორები?
 ჭორებზე სიცილით გავდებოდგ.

ამ გულის სითბო

ავანთებ სანთელს,
მზეზე უფრო მწველსა და ნათელს,
მთელი სამყაროს სინათლისთვის
ვილოცებ მარტო!
ამ გულის სითბოს
იმ სულებსაც გავუნაშილებ,
წყვდიადში, უდვოდ,
მხოლოდ
ყინვის სიტყვა რომ ახსოვთ!
ავანთებ სანთელს,
მზეზე უფრო მწველსა და ნათელს,
გამოიდარებს სამყაროში?
— მაფიქრებს მარტო!

აპრილისთვის

ზეცის ფერად ჩანჩქერებში
მოფარფატე ფიფქო,
მომენატრე და მთელ ზამთარს
უსაშველოდ გიხმობ!
... დაგივიწყებ შენც, ოდესმე,
ვით გადავლილ თოვლებს,
არც აროდეს მოგინატრებ,
აღარც სიზმრად თოვდე!
... მაგრამ როგორ არ გინატრო,
მაგრამ როგორ გომობდე,
ნამდვილი გაზაფხულები
ზამთარს უნდა მოჰყვეს,
დიდოვლობას და ქარბუქებს,
ფანტელების მორევს...
მოდი, მოდი აპრილისთვის,
ენძელებიც გთხოვენ!

ცეცხლი თივაში

გარდთა სილაჟვარდე
კრთება
სულმდევარი,
თვალებს
კათარზისის ცრემლი მორევია;
გზაზე მიმავალი ჩრდილი,
უმეცარის,
მირაჟს ექსოვება, ლეთას მორევშია!
სულით აღდგომა და
ჯვარით გარდამოხსნა,
ფერისცვალებათა ფერფლის მორევია,
ქრისტეს უარესი გვემა,
რქენა-მოთხრა...
ეამთა მდინარება არცრის მომრევია!...
გარდთა სილაჟვარდე
კრთება სულმდევარი!...

ზამთრის ფიფქო

როგორ მომენატრე,
ზამთრის ფიფქო,
მიძნელებ
აპრილის თქეშს,
კიაფობს დეკემბრის
ფერთა სითბო,
მე ცრემლად ვიდვრები,
შენ?...

სიყვარული გახაროთ

იცით, ახლა რას ვნატრობ? –
მზეს უყვარდეს საღამო,
მთვარეს ცეცხლმა ახაროს,
ცისკრის ვარსკვლავს ჰგავხარო,
მთებში ოოვლი მათბობდეს,
ზღვაზე გული დავხატო,
სიცოცხლისთვის უფალმა
ნატვრის ცრემლი მაკმაროს,
მეძახოდეს არაგვი,
მტკვარმა ცრემლად დამდვაროს!
იცით, ახლა რას ვნატრობ? –
სიყვარული გახაროთ!

მზე გათბა

თბილისის თოვაძ
მზე გააოგნა,
გაოცდა ცაზე
მზისფერი ხვამლიც;
ხდვაძ
თოვლის გუნდას
ჩუმად აკოცა
და მზეს ჩაადნო
ალისფერ თვალში!
ცად თოვლის გუნდა
მზემ ისალბუნა,
გადაექსოვა
მიჯნურის ალში,
გათბა, განაზღა,
აცეცხლდა დიმად,
მზე გათბა ცისკრად
თბილისის ზამთრით!
თბილისის თოვაძ მზე გააოგნა,
მზე გათბა
ცისკრად
თბილისის ზამთრით!...

ფერება ფერის

სიცოცხლის მთებზე
დაითოვლება
ნათლისფერებად თმები,
თოვლი – მანღილი,
თოვლი – ნაფიქრი,
თოვლი, ნამქერი – მთების;
თოვლი ნამდერი გულის მარწუხებს
სანაკადულოდ ეფრქვის...
ზღვა, ზე და ცაზე
ვარსპელავთმეჯლისი...
... და დიდოვლობა,
ნათლისფერობა,
თმებზე ფერება ფერის.

ცამ იდარდა

ცამ იდარდა,
მერე ცრემლად დაიღვარა,
მეწამულ ფერს აედევნა
ღრუბელი;
თუ ჩვენს სულში ოცნებებმა
გაიდარა,
აგვიმდერე, გაზაფხულო,
გულები!
დამაღვენთე საფიცარი,
საონო მზერა,
დამილეწე თანამგზავრი შურები...
ცამ იდარდა,
ისევ ცრემლად დაიღვარა,
მეწამულ ფერს ეფერება
ნუგეში!

გარდერობში თეთრი კაბა ფრიალებს

გარდერობში თეთრი კაბა ფრიალებს,
დედამიწა მზის გარშემო ტრიალებს...
ვერაფერი ვერ უშველის იარებს,
სიყვარულით თუ არ ვუმზერო მზიანეთს!
რა ვერ მითქვამს,
რას იხსენებო სიამეს,
მოდით დროზე,
მოგროვდით და მიამბეთ;
აღარ ვეძებ ზურმუხტისფერ
გრიგალებს,
გვიანდება,
თეთრი კაბა ფრიალებს!
ცეცხლის ქარში როს ლაჟვარდებს მივაგენ,
ვხედავ, თეთრი კაბაც როგორ ფრიალებს;
მზის გარშემო დედამიწა ტრიალებს
და მეც მზისკენ მხრებიაშლილი ვიარებ!
აღარ ვეძებ ზურმუხტისფერ
გრიგალებს,
გარდერობში თეთრი კაბა ფრიალებს!!!

ლურჯ მონასტერს მონატრება აწვიმდა

ლურჯ მონასტერს მონატრება აწვიმდა
და ღვთიური ფერები ქარბუქობდნენ,
ჯვარცმის ხატთან ჯვარცმის წლები აზვირთდა
და გულები სიყვარულს მარხულობდნენ!
გალობდნენ და ანექტრებდნენ ნამზირალს,
ლოცვად მდნარი
სანთლები ალმურობდნენ...
„ნუთუ დმერთი კვლავ საავდროდ გაგვწირავ?!”
— გზად მავალნი ჩურჩულით ფსალმუნობდნენ...
... და გზა იყო უსასრულო, ნამდვილად!
... და გზა იყო გზათა მეტი უფრორე!!!
„გვხატე ხატად, ბედისწერავ, არ გვინდა
დასასრული, სიყვარული სუფევდეს!“
ლურჯ მონასტერს მონატრება აწვიმდა...

ახლა გვიანია შემოდგომა

ახლა ასეთია შემოდგომა,
ტირის ბუნება და დარდიანობს,
მე რომ დაგემხობი სასოუმალოან,
აი, სწორედ ისე ნადვლიანობს!
გულში მრავალ ფერთა მორევია,
მოებში ქარიშხალი დარდიმანდობს
და გზას მიუყვება ფოთოლთცვენა,
რას არ, რაგვარ ზღაპრებს არ იამბობს;
ახლა ასეთია შემოდგომა,
ვეღარ გვცნობილობს და დარდიანობს,
როგორ ვერაფერი მოგრევია,
სულო, ნაქარგო და ნაგრიგალო!
ახლა გვიანია შემოდგომა,
ციდან იათ კდემა მომინანქრობს,
ახლა მზესაც ალტობს ფიქრთა დელგმა,
მზესაც ფანტელების სუნთქვა ათოვს.
ახლა გვიანია შემოდგომა!

საღამო თვლებს

საღამო თვლებს
და ვითვლით წლებს;
ვიხსენებთ ბევრს,
სულ ცოტას გწერთ
და როგორც ზღაპარში –
სიკეთე სძლებს,
კვლავ მოვა მაისი,
აპრილი, მზე!

ქვის მტვერი

წვიმა ჩურჩულებს
ვაზის მტევნებთან,
ვარდისფერ ქოლგას
ვიფერებ მაღლიეს;
ქოლგას
ვინ ამჩნევს,
წვიმის თქეშია...
ან მე ვინ მხედავს,
სამეხად დაცდილს!
იწვიმოს,
დადნეს თვალზე ნისლები,
დვარცოფმა სუნთქვა ნატვრად მიქციოს...
ოდონდ მეხები ცად მდუმარებდნენ,
ქოლგამ
დღე ქვის მტვრად
გადამიქციოს!

შეყვარებული ქარი

გამომყევიო ცოლად,
ქალდმერთო,
მე გადაგირჩენ
სიცოცხლის ფერებს,
გამომყევიო, რომ არ გაგთელონ,
თუნდ უნებურად
ნამთვლევი, მზეზე,
შემოგაქროლებ
ფერად სამყაროს,
არ დამღლის შენი
ფარფატი მხრებზე,
გამომყევიო ცოლად,
ქალდმერთო, –
ქარი ჩურჩულებს
ფოთლის სველ მკერდზე...
ფოთოლს ჩაესმის სიტყვები, ქარის,
და ეფიქრება:
„ქარი და ქმარი?!“

ლამაზი ბაგშვილა

სიცხით მაბოდებდეს, მინდა,
ისევ ბატონები მჭირდეს,
ბაბო ლოცულობდეს ხატთან,
დედა სასოფლოან იჯდეს!
მინდა, მახველებდეს მძლავრად,
პაპა სალამურებს თლიდეს,
მამა, ჩამობარდნილ თოვლში,
დებს რომ გვიმზადებდეს ციგებს!
მერე – ახალი წლის დილა,
გოზინაყები და წვიმებს –
გერცხლისფერს – ვართავდეთ,
ნაზად,
ტყიდან მოწვეულ ნაძვისხეს!
მინდა, კვლავ სტუმრების დიმილს,
სიმღერას, ეალერსოს სივრცე...
ლამაზი ბაგშვილა მინდა,
რომ დაბრუნდებოდეს ისევ!

თ უ რ ი ს ც ვ ა ლ ე ბ ა

ფ ე რ ი ს ც ვ ა ლ ე ბ ა

მე დავიბადე აგვისტოში,
ივნისში, მარტში,
მე დავიბადე სექტემბერში,
მაისში, ვარდთან!
მე დავიბადე ნოემბერში,
იანვრის დამეს,
ოქტომბრის მზის ქვეშ დავიბადე,
ივლისის ზღვასთან!
მე დავიბადე
ლურჯ აპრილში,
წვიმის წვეთებად,
ყინვის ლოდებზე დავიბადე,
თებერვლის ქართან...
... მე დეკემბერში მოვევლინე
დედამიწაზე,
პირველობის გლობას,
პირველ თოვად,
მზით გამობარ ქალად!

აგვისტო

დილას, სისხამზე,
მახარა
მზე -
მობრძანდება
აგვისტო,
სამახარობლოდ მიბოძებ
შენი სიცოცხლის ნაწილსო!...
... უპავ
ორმოცდათხუთმეტი
ფერისცვალების აგვისტო!

ფერისცვალება 49

მთვარე ოთხჯერ გადავერცხლავს
ლაუგარდს,
საუკუნის ნახევარს
დროს ვატან...
ვარდს მანანად ესალბუნა ცვარი,
სიცოცხლეა მეტად სანუკვარი!...
49 ჯერადიდ შვიდის
და მრავალ ტომს კიდევ გადავშლიდი.
მადლეგრძელეთ მწვანითა და ვისკით,
ჩემი გულის დიდ ჭიშკართან გიცდით!

ფერისცვალება – 50

მე, ნაფერები, მოვდიგარ გზებით
 და საუკუნის მეორედს ვხვდები,
 მთაწმინდის ცასთან ვიღვიძებ, მზეთში,
 არ მიმღვრევია სიცოცხლის წვეთი!
 ამოვიქარგე გულზე სიკეთედ,
 რასაც მთობლები სულში მიფრქვევდნენ,
 მე გავიზარდე არწივთა ფრთებზე,
 ვლადობდი ლომებ-ვეფხების მხრებზე!
 ჩემს იუბილეს იხსენებს რიწაც,
 იქ მაღდელები მამამ და ბიძამ!
 მიხანგრძლივებდა დედა ბავშვობას
 და წინანდალთან არ დამაშორა!...
 მუდამ მილოცავს მზე, საამურად,
 ფერისცვალებას – წმინდად, მარხულად!
 მეგობრებისთვის არ ვზოგავ სუნთქვას,
 ჩვენ უანგაროდ ვუწილებო სულთქმას!
 მეგობარია სიმდიდრე, ჩემი,
 მისთვის სიკეთე – შარავანდედი!
 დაგბადებულვარ, როცა გათენდა,
 უყვარს ცხოვრებას ბევრი დაომენა!
 საფიცრად მახსოვეს, სანამდე ვივლი,
 ჩემი ქვეყანა და ხალხი – ტკბილი!...
 წრფელი ღიმილით დღენი მივლია,
 ჩემი გულისთქმა სიყვარულია!
 ... და ამიტომაც მთელი სამყარო
 ჩემთვის აღთქმული სიხარულია!

დღეს ხუთ ათეულს გავაცილებ მაჟორნოტებით

დღეს ხუთ ათეულს გავაცილებ
მაჟორნოტებით!....
თეორ ვიოლინოს ავაჟდერებ
მშვიდი სონეტიოთ...
... და საუკუნის
ნახევარსფეროს
მზისფერ თილისმად
ჩაგექსოვები!
ბოლოს აღვმართავ
ცისპენ ხელებს და
ისე უბრალოდ
კი არ მოვკვდები,
იის სურნელიოთ ნათრთოლებ მიწას
ჩემი გულისფრად ჩავეკონები.

ვიდრე ხარ

ერთი ლამაზი ლეგენდა,
ერთი ლამაზი ზღაპარი,
ერთი ლამაზი სიტყვა და
ერთი ლამაზი ამბავი
უნდა დატოვო, ვიდრე ხარ,
ვიდრე პყოფ სოფლის საკანში,
ვიდრე სული და სუნთქვა ხარ,
ვიდრე პარპალებს ლამპარი,
ვიდრე გულს ფეთქვად უდირხარ,
ვიდრე ჩანაცრდი დადარში,
უნდა დატოვო, ვიდრე ხარ,
ერთი ლამაზი ზღაპარი.

გვიანგაზაფხული

ნუშის ყვავილობით,
ჩუმად, მოკრძალებით,
თითქოს სათუთად და
თითქოს გამალებით,
წვიმის არომატით,
იის ამობარდნით,
მთებით მობილიკობს
სულის სავანეთი!
ფერებით -
მწვანეთი,
პანგებით – სავერდით,
ნანატრი აპრილი,
გვიანგაზაფხულის!

**დამბარებულო, დედად დამბარე,
ვინძლო სიცოცხლე კვლავ
დამატებო!**

თუ „იავნანა“ გელილინება...

თუ გაიყოლე ნანატრი მზერა
და თუ ლომბულში კელაპტრად ბრწყინავ,
თუ ალიონზე თეთნულდი გიხმობს,
უშბა გიგზავნის კოცნების წვიმას,
თუ დაგოგმანობ ოქროს ქოშებით,
თუ ვარსკვლავეთის შუქი გაღვრია,
თუ რქაწითელი ჯიხვის რქას ათრობს,
რომ დაგელოცოს გული მადლიანს,
თუ მთვარის შუქი სიზმრებს ჩააქსოვს
თვალებს – თაფლისფერს, თვალებს –
სანთლიანს,
ჭადრის ჩურჩული თუ გაგახსენებს
ბავშვობას, ლალს და მზიანდარიანს...
თუ „იავნანა“ გელილინება,
არღნიან ლენის სინარნარი ხარ,
ამქვეყნად მხოლოდ
სიყვარულისთვის
დაბადებული მინანქარი ხარ!

ქალის გედრება

დამბადებელო,
დედად დამბადე,
ვინძლო
სიცოცხლე კვლავ დამაბედო!
დამბადებელო,
ლოცვად აღმანოე
და სიყვარულიდ
არ გამანელო!
უსიყვარულოდ
არც ეს სამყარო
და ოვით სამოთხე
არ მომაჩვენო!

ქალი

ქლევამოსილი ქმნილება, ქალი...
 ქალი შობს, აგებს, ქალი ქმნის, ბადებს;
 ქალი – სიკეთე, ქალი – მოვლენა,
 ქალი წყაროა პირველყოფელთა!
 ქალი – საწყისი, უსასრულობა,
 ქალი ძალაა, ქალი ღონეა,
 ქალია აზრი, სათუთი მზერა,
 ოფიტ ღვთისმშობელიც ქალია, ღედა!
 ქალი მზეა და ქალია ყველგან,
 ქალი მზრუნველი, ბურჯი და კლდეა,
 ქალი – გვირგვინი, ქალი – ზმანება,
 ქალი – ოცნება, ქალი – ღვთაება!
 ქალია ძალა, ქალი – იმედი,
 ქალი – შუქი და ქალი – ნუგეში;
 ბალახზე ცვარი ცრემლია ქალის,
 ავდარი, დარი გრძნობაა ქალის,
 ქალია ზღვაზე ტალღების სუნთქვა,
 ქალია, ქალი, სიცოცხლის მუზა;
 ქალი რწმენაა, ქალი ლხენაა,
 გულის ფერქვაა, აღმაფრენაა!
 ქალია, სულში რომ სახლობს უფლად,
 ბუნებით ქალი ქალია მუდამ;
 მუდამ და მუდამ... მუდამ და მუდამ...
 ... და რადგან ასე განგებას სურდა,
 სიყვარულისთვის, სიყვარულისთვის,
 სიყვარულისთვის ცოცხლობს და სუნთქავს!

ქალს

ქალს ისე უყვარს სიცოცხლე,
სიცოცხლეს მრავლად ბადებს,
ქალს ისე უყვარს სიკეთე,
მაღლს ქვაზეც ლხენით დასდებს!
ქალს ისე უყვარს სინაზე,
დუმილს არასდროს არდვევს,
უყვართ სიმღერა ქალებს და
ლექსებს დიდინით თხზავენ!
ესმის გულთ ძგერის ანბანიც
გულებთან მონიავქრეს;
ქალს მეტად უყვარს დიმილი -
შუბლ-სახეს ამზიანებს!
სიყვარულითვე იბრაზებს,
სადაც შურს უქარგავენ;
ქალს მაინც უყვარს,
ქალს არ სძულს,
უყვართ და უყვართ ქალებს!

შენ ჩამიჩუმიც გატკბობს

არასდროს არ ხარ მარტო,
სევდას არ ჰგავდე სულაც,
შენ ჩამიჩუმიც გატკბობს,
შენ ერთადერთობ გულთან!
არასდროს არ თქვა: „გნაღვლობ“,
არასდროს განდგე შუქთან,
სანამ სისხამზე, ხაოვს,
შენს სახელს ქარგავს მუზა!
არასდროს არ ხარ მარტო,
ცის თენებივით სათხო,
შენ, ერთადერთი ქალი,
მთელი სამყარო, ამ დროს!

ჩემი სულის სანთლები

შვილები – ჩემი სულის სანთლები

ჩემი სულის სანთლები,
პატაწინა შვილები –
მზის სადარი თამარი,
ბექაბაგრატიონი!
სან თუ გამაჯავრებენ,
გულსაც ხომ მიხარებენ,
მათ სასთუმალს ვდარაჯობ,
ვფხიზლობ, თითქმის დილამდე!
უცნაური ტიტინით
მანიჭებენ სიამეს:
„თამარ მეფე ვინ იყო? –
მოხოვენ, – ჩქარა, გვიამბე!
რად ებრძოდნენ თურქები
დავით აღმაშენებელს?
მშვიდად რად არ ეძინათ
გორგასალს და ურეკლეს?
რად მოაჭრეს მარჯვენა
სვეტიცხოვლის მშენებელს?
რად მიჰყავდათ ცხირეთში
ურჯულოებს თევდორე?
ბრძოლის ველზე გმირები
„შავლებოს “ რად მდეროდნენ?
ჩვენოდენა ბავშვების

დედები რად კვნესოდნენ?...“

- სააკაძის ფარ-ხმალი,
- მე მითხარი, სად არის?
- ამბობს ბექა-ბაგრატი,
- მინდა, გავხდე სარდალი!
- ნუ, ნუ სტირი დედიკო,
- უნდა გითხრა მართალი,
- მე ვუშველი ქართველებს
- უზარმაზარ ლაშქარით!
- ნეტავ როდის ვიხილოთ
- ერი, თვითაღდგომილი...
- იცრემლება თამარი,
- ხატის წინ დამხობილი!
- ... და ვუყვები პატარებს,
- სიმართლეს არ ვუმალავ,
- თორემ არ დამილევენ
- საყვედურებს, უთვალავს...
- ბოლოს იმედს ვიძლევი:
- „ვერ იხილავთ იარებს,
- სიკეთის გზით თუ ივლით,
- მამულს პატივს მიაგებთ...“
- პატარები ნატრობენ
- გამოწვდილი ხელებით –
- „რად არ გავჩნდით იმ დროში,
- როცა გაჩნდა წყნეთელი,
- ცხრა მძა ხერხეულიძე,
- ქართველთ გმირი ცოტნება,
- სამასი არაგველი
- ან რუსთველის მოყმე?...“

- სააკაძის ლაშქარში
მოვხვდებოდი მყისვე!
- მე თამარს შევფიცავდი
ერთგულებას, მტკიცედ!...“
... ვაიმედებ პატარებს:
„არც ახლაა გვიან,
თქვენს დროს იამაგდარეთ,
დროს გისურვებთ მზიანს,
ერთგულება სწყურია
ერს, მიწამადლიანს,
რომ კვლავ აღსდგეს ქვეყანა –
ბედნიერი ხანის –
გორგასლიან-დაგითიან-თამარიან!
ამინ!!!“

ჩემს თამარს

ლამის იქმაც დაიჯერეს, აპრილიათ,
ისე ლოცავდა სისხამდილით მზე დედამიწას,
იბადებაო მზეთამარი, ნაკამპამარი, –
დედას ახარეს მზემ, წვიმამ და თოვლის ფანტელმა!
დვთაების ზარი მოედვარა ფიქრის ქარაფებს,
იბადებაო მზეთამარი! –
ზეცა ზანზარებს!
იბადებაო ჭკუით ბრძნი, გულით – ნათელი!
– დვთისმშობელმა და თვით უფალმა
დედას ახარეს!
... სულ უსწრაფესად პირჯვარს იწერს,
თავს მზეს ადარებს!
„მე ქართველი ვარ!“ –
ღრუბლებს მაღლა, ცაზე დააწერს!
„მე ქართველი ვარ!“ – დედამიწას გადმოაძახებს!
ყოველ ცისმარე,
მიყვარხარო, – დედას ახარებს!

ჩემო დათა

მოგიზგიზე კელაპტარო,
ჩემი გულის სხივო, დათა,
ბებია და შვილიშვილი
დილას მზემ რომ დაგვინახა,
კიდევ უფრო გაბრწყინდა და
უსაზომოდ გაუხარდა!
ჩემო ტკბილო საფიცარო,
მანუგეშებელო დათა!
ქვეყნად შენზე ლოცვითა და
შენი სიყვარულით დავალ!
შენ დაგლოცოს უფალმა და
გფარავდეს ლვთისმშობლის კალთა!

ჩემი ნენე

ზეცამ დაბადა ცისკრის სხივები, -
შენ გგვანან, ნენე!
დილამ დაბადა ახალი იმედი, -
სულ შენ გგავს, ნენე!
ახალშობილ მზეს ლოცავს ბუნება –
ის შენ ხარ, ნენე!
საქართველოში, საქართველოსთვის,
ქართული სულის მშვენიერებად,
შენ დაიბადე, უტკბესო ნენე!

მცველარი „ნანას“ ღიღუნებს!

მეგობრებს

ელბაქიძის აღმართზე
მივყვებოდი გზას,
ლიხს იქით და ლიხს აქეთ
მეგობართა რაზმს,
იმერელი გოგონა
მიმშვენებდა მხარს,
ვუმღეროდით სიყვარულს,
წმინდა გულისოქმას!
მთაწმინდაზე ისმოდა
ჩუმი ლოცვის ხმა,
ვალაგებდით კრძალვით
მიხატსა და ვარდს!
„მზიურ ქალაქს“ ვადმერთებთ,
დუმბაძის ნიჭს, მადლს,
გულწრფელად ვიზიარებთ
ერთმანეთის დარდს!
რუსთაველზე, ქვიშაზე,
ყავა დუღდა ნელა,
რომ ფსკერზე წაგვეპითხა
ჩვენი ბედისწერა...
ნარიყალას კალთებზე
ისმის „ლალეს“ მდერა,

მზეც მდეროდა: „ქართველნო,
ერთად! ერთად! ერთად!“
ქართლის დედას ვუჩიქებთ,
გორგასალის კვალს,
ფიცს ვიძლევით, უმტკიცეს,
წვენც მოვიხდით ვალს!
ვერეს ბაღში იღუმალ
ჩანახატებს ვთხავთ,
ძველთბილისურ აივნებს
ვერ ვაშორებთ თვალს!
ქვაშვეთში კი სანთლები
გიზგიზებდნენ მწველად,
ღმერთოან ვტოვებთ სინდისის
და ნამუსის მძევლად!
...მტკვარი ნანას ღუდუნებს,
თან „შავლეგო“ გრგვინავს...
ნებავ რა დამავიწყებს
იმ სანუკვარ დილას...
დღეს ფაქიზად გავშალე
მოგონების ძაფი,
მომაწვდინეთ ეგ ხმები,
თორემ ვავდები დარდით!

ახლა ჩემს თბილისს
ფოთოლთვენის მეჯლისი არწევს,
ფიქრების თრთოლვით შევტურჩულებ
ერგალეს აღმართს...
შემოვიტოვებ, ნაზამთრალი,
შუამთის ღამეს,
შევეგებები, დაღალული,
მთაწმინდის აღმართს...

...

ახლა ჩემს თბილისს
ფოთოლთვენის
მეჯლისი არწევს!!!!...

სვანეთი

სვანური გულის ენაა,
კოშკებში უფლის სულია,
კლდეები, გზა და აღმართი
მოვარემდე აზიდულია!
სვანური იოქვა პირველი,
სვანური მზე ზღაპრულია,
ცა, განთიადის, სვანეთში,
ამღერებული გულია!
სვანეთში შურთხი მშფოთვარობს,
ქორბუდას უხმობს,
დამზრალი,
მთებში ბრიალებს ნისლებად
ღრუბელთა ტრფობის ხანძარი!
სვანეთი ლამპრობს და ლალობს,
მყინვარ თეთნულდზე აზრდილი,
სვანეთში კოშკებს სდარაჯობს,
ლატფარს რომ სახლობს არწივი!
სვანური გულის ენაა,
ანგელოზების ნატვიფრი,
ფიქრია, დამისთევაა,
აფეთქებული აპრილი!
სვანური ლოცვის ენაა
და სიყვარულის ნაპირი!

...მაგრამ ქართველი უმეგობროდ თავს ვერ გაიტან!

უგურჯაანოდ საქართველო პგავს ურწყავ წალკოტს
და უთელავოდ – უმზისსხივოდ დამზრალ განთიადს,
რა იოლია, იარსებო, შენ, უყველაფროდ,
მაგრამ ქართველი უმეგობროდ თავს ვერ გაიტან!
აი, აღსრულდა საუკუნე – უკვე მრავალი,
რამ აღგვამადლოს, თუ არ ძალამ, სიყვარულისამ,
რამ გვაძლიეროს, თუ არ ვთესეთ მმობის მარცვალი,
თუ არ ვაქებდეთ ერთობის მადლს,
ხმალს - ირაკლისას!

ეს საქართველოს საფიცარი სავანეთია -
ძველი ქალაქი, გიგოს გორა და ყველაწმინდა,
აუდარუნებდნენ ხმლებს გმირები დაბადებიდან,
ალაზნის ტალღებს ერისკაცთა სისხლი აწვიმდა!
უგურჯაანოდ საქართველო პგავს ურწყავ წალკოტს
და უთელავოდ – უმზისსხივოდ დამზრალ განთიადს,
რა იოლია, იარსებო, შენ, უყველაფროდ,
მაგრამ ქართველი უმეგობროდ თავს ვერ გაიტან!

შრომით ჯუწამლოთ სამშობლოს

ახალი წელი მობრძანდება

ახალი წელი მობრძანდება ახალ იმედად,
ახალფერებად აქნოება გული ამ დამეს,
ახალ სიცოცხლეს, ახალ დილას, ახალ გაზაფხულს,
ახალ ქორწილებს, აღმაფრენებს, ველით ახალ წელს!
ახალი წელი მობრძანდება და ახლა დროა,
აღვმართოთ თასი ნუგეშით და იმედით სავსე,
დავლოცოთ ქვეყნად სიკეთე და ნამდვილი ძმობა,
არ დავიღალოთ მოფერებით ჯადოსნურ დამეს!
ახალი წელი მობრძანდება, დაიწყო თოვაც,
ახალი ფიქრით
აშუქებენ თვალები სხივებს,
ახალი წელი მობრძანდება,
მშვიდობით ლოცვა დაპბედებოდეს
საქართველოს – ღვთისმშობლის წილხვედრს!
ახალი წელი მობრძანდება და მუდამ მოვა
ახალი სიტყვა, აზრი, ნიჭი, სიბრძნე, სიკეთე,
ახალი ძალით შევიყვაროთ სწავლა და შრომა,
მთელი მსოფლიო განაცვიფროს ქართლის სიქველემ!
ახალი წელი მობრძანდება და ახლა დროა,
აღვმართოთ თასი ნუგეშით და იმედით სავსე,
დავლოცოთ ქვეყნად სიკეთე და ნამდვილი ძმობა,
არ დავიღალოთ მოფერებით ჯადოსნურ დამეს!

მექელეს დალოცვა

შემოვდგი ფეხი,
გვწყალობდეს ღმერთი,
სანუგეშებლად
ვიცხოვროთ უნდა,
რამეთუ თვალწინ
ოცჯერ ასი და
პიდევ
მრავალი წელი დადუმდა!
რა პატარაა, რა მცირე,
მწირი,
ცხოვრება – ჩვენი, დღეების გუნდა!
შემოვდგი ფეხი,
გვწყალობდეს ღმერთი,
სასიყვარულოდ
ვიცოცხლოთ უნდა!

9 აპრილი 1989 წელი

ლექსს არ მოგიძლვნი, აპრილო,
ღირსად არა გთვლი მაგისად,
გმირთა სიმრავლეც გეყოფა,
მარტო თამარი რად ღირსა...
ბიძინა, შალვა, ელიზბარ...
გადაგვავიწყე ლამისა,
მარაბდა, დიდგორ-კრწანისის
ხსოვნის ნათელი გაბინდდა!
ჰეი, ოქვენ, არაგველებო!
არ მოგიშუშდათ იარა?
აპრილის კვერცხა არ გესმით?!
კერძად ჩავვარდით მტრისადა,
დაჩეხეს ყრმანი, რამდენი...
ისინი მზემ აღითვალა...
ნუგეშსაც ვერ გავუბედავთ
სისხლისფერს, ჩვენს თბილისქალაქს...
გამოიმდგარეთ ცხრა ძმანი,
მტერს მოევლინეთ რისხვადა,
მაგათ თუ არ ვებრალებით,
ჩვენ შევიბრალოთ რისადა?!...
...გლოვისფერ კაბით მოსილო,
შოთა რუსთველის გამზირო,
მიმძიმს, ცრემლის ზღვად გიხილო,
ულმობელი ხარ, აპრილო!

ასეთი საქართველოც მახსოვს

შემოდგომის ფოთოლივით ფეთქავ,
დაგშრეტია სიდიადე, მიწის,
მწარე ცრემლი გლოვობს წარსულ დღეთა,
ქართლის დედა შენს ლოცვაში იწვის!...
ვინ გალესოს გორგასალის ხმალი...
ტატოსავით ვის აწყლულებს ბედი...
ვინ გვიბოძოს იმედები, ხვალის...
ვინ შეგიკრა ზესავალი გზები...
ერთო ღმერთო, ერთადერთი ნატვრა
შეისმინე, წინაპართა ძვლების,
დაგვაფარე შენი ლოცვის ქალთა,
მოუშუშე საქართველოს ფრთები.

ამაღლდი და აღორძინდი

ამაღლდი და აღორძინდი,
დაღალული აღსდექ,
შენს ანბანზე შემოსძახე
„ჩონგურო“ და „შავლება“!
გამთლიანებულ წალკოტში
გემზეგრძელოს მშვიდად,
„მრავალუამიერ“ გვასმინე
აღზევების ნიშნად!
გვამძლავრე და გაბვიშალე
კახეთური სუფრა,
შენს ტაძარში გვალოცვინე
ამაღლებულ სულთან!
ერო, ბერო, ყრმათა აკვნებს
ლვთისმშობელი გვირწევს,
ცა, ფირუზის, მადლით მიწას –
ზურმუხტისფერს, გვიჯმევს!
მამულს ზრუნვას ნუ მოვაკლებო,
მზით გავუთბოთ სული,
იმედით და რწმენით ერთობ
აღვსილიყოს გული!
გაგიმარჯოს, საქართველო,
მუხავ, წვდილო ცამდის!
იდლებრძელე! იკაშკაშე!
იცისკროვნე!
ამინ!

გინ მოსთვლის

გარეთ გახედვაც არ მინდაო, —
ფიქრობდა გულში...
გულში, რომელიც სავსე იყო
სიკეთის შუქით;
გარეთ ედოდა დამცირება
და ჯვარზე გაკვრა;
იჯდა ოთახში გენიოსი
და ლექსებს თხზავდა!

გარეთ გახედვაც არ მინდაო, —
ფიქრობდა მარტო,
სულგანგმირული ხეიბარი,
ლმერთის სადარო,
განძეულიდან არ ისურვა მცირედიც,
რადგან
ეკრძალებოდა შეცოდება
განკითხვის ჟამად.

„გარეთ რას ვეძებ,
თუ მზეს ქებით ვეღარ
დავხვდები“, —
ფიქრობდა,
ოდეს ენთებოდა დილა, ხასხასი;
ფიქრობდა მილშიც, ცხადშიც მუდამ
ასე ფიქრობდა:

„არი მკვლელობა, არი ომი, არი ხანძარი!“

თუმცა ეძახდა დალოცვილი ველი, კახეთის,
იყო თავისი დედაერის დიდი მგოსანი;
გარდაიცვალა მაინც უღვთოდ,
სიმარტოვეში,
უბრალოდ, როგორც ერთი კაცი,
ნაშამქორალი!

. . .

ვინ მოსთვლის კიდევ რამდენის გულს
დასცა დამბაჩა,
გამხეცებულმა ადამის ძემ,
გენიო მტარვალმა!
...ბოროტი ზეობს,
ისწავლება ქალთან და ბავშვთან...
მამულიშვილი,
ერისკაცი...
ვინდა გადარჩა...

გლეხის სიბრძნე

ეს ხვავრიელი ქვეყანა
სხვისგან რად სარჩენიაო,
გახედეთ ველებს, მთა-გორებს –
მტრისგანაც საქებიაო.
შრომით ვუწამდოთ სამშობლოს,
დავრდომილს, თვალცრემლიანსო,
ეგებ წამოდგეს საბრალო,
სხვებზედაც უკეთ იაროს!
„წყალნი წავლენ და წამოვლენ,
ქვიშანი დარჩებიანო“,
სელიც ჩავჭიდოთ სამოყვროდ,
ვიდრე არ არის გვიანო,
გულიც გავუთბოთ ერთმანეთს,
მეტი რა დაგვრჩენიაო!

დაიკვნესა მწუხერის ზარმა,
ნაღვლის წამლად მოიღვარა,
ღრუბლებს მიღმა მთვარემ, ზანტმა,
ვერცხლის შუბლი მოიხარა.
ცის ტატნობის ბინადარმა
სული, თვისი, მომაბარა,
ლოცვის ცრემლმა, მოდინარმა,
განთიადი მომიტანა.

ზამთარს
არასდროდ დაუგვიანია,
ზაფხული
მოლოდინით გვაგსებს,
წარმოგიდგენიათ,
ცეცხლის მზის ლოდინი?
თან უმზერ
გაყინულ თვალებს!...

ოდესლაც საქართველოში

ნისლის მარმაშში გახვეულა
ტაძრის გუმბათი,
ცრემლად იდგრება კელაპტარი
ლვთისმშობლის ხატთან,
ო, სალოცავო, თეთრო გედო,
ხვდები გუმანით,
რა განსაცდელი დაგვდგომია
გელათის კართან?...
შენკენ მოვუხმობ ყველა ქართველს,
საბრალო ძმათა,
რათა შეგთხოვონ პატიება
მავანთ და მავანთ,
რომელთ სამშობლოს აცრემლება
ედებათ ბრალად!

ჩემო საქართველო

ძალმილეულა მზე,
შემოღომის,
არც რა ანაღვლებს
დალოცვილს...
ის კვლავაც მწვავედ
აბდევრიალდება
ზამთრის გრძელ ყანწს რომ
გამოსცლის!
შენ როსდა იბრწყინებ,
ჩემო საქართველო,
რა მოგდის?!... რა მოგდის?!...
რა მოგდის?!...

დღეს ზვიადობდა
ფერები, ცისა,
ცა იყო
ცაზე უფრო დიადი,
... და არასოდეს მინახავს
ამფრად
საქართველოს ცა
მზეზე ზვიადი!!!!...

უნაზეს სულს უწამლეთ

„იის კონებს არ იყიდით, დეიდა?“ –
მევედრება იისთვალა გოგონა,
მთავაზობდა იებს ციცქნა ხელი და
გულსაკლავად, გულთან ახლოს მოჰქონდა!

...

გამოართვით, ვიდრე ია დაჭენება,
ვიდრე ცრემლი ჩაუდგება ლურჯ თვალებს,
შეეშეგლეთ პაწაწინა მარჩენალს,
პაწაწინა, უნაზეს სულს უწამლეთ!

მე კი ვდარდობდი...

ვერხვის ფოთოლმა ვერესთან
გულქვად მოიკლა თავი!...
ფითრისფრად გადავიქმი,
ირგვლივ წიოდა ქარი!...

...

...ქვაშვეთთან ბაგშემა მირჩია,
მეჩუქებინა ლარი...
მე კი ვდარდობდი,
ფოთოლმა
რატომ მოიკლა თავი!...

გადაგვარჩინა

გადაგვარჩინა ქვეყნად და ერად,
არ გადავშენდით უღვთოდ, უნიჭოდ,
საქართველოს ციხს, მზის უკვდავებად,
გადაგვარჩინა რწმენამ, უძირომ!
მმობით, ერთობით და სულგრძელობით
არ გავიწირეთ უმამულშვილოდ,
გადაგვარჩინა დედამ, ქართლისამ,
თამარის დროშამ, ჩანგმა – უბიწომ!
შვილები ვზარდეთ ქეთოდ, დავითად,
ბექად, თამარად, შიოდ, იესოდ,
აკვანი ვთალეთ დედათ საფიცად,
საიავნანოდ, საბედნიეროდ!
გადაგვარჩინა ირაკლიმ, ცოტნებ,
ილიამ, ნინომ, უქვიმებ, ვაჟამ...
გადაგვარჩინა, გადავრჩით ქართლად,
სად შეიწირვის ლოცვები ჟამად!
გადაგვარჩინა, გადავრჩით ხალხად,
ნაგიზგიზარად, მართლად, ღვთისკაცად,
გადაგვარჩინა სტუმარ-მასპინძლად,
სიყვარულით და პურ-ღვინო მრავლად!
გადაგვარჩინა უწმინდეს ხატად,
ღვთისმშობლის წილხევდო ედემის ბადად,
მშობლად სიწმინდის, ყოველთაგვარად,
გადაგვარჩინა ვაზის ჯვრით ნაზრდად!

ფარნავაზმა და შოთას კალამმა,
ნიკალას ფუნჯმა, ბრძენმა გლეხეკაცმა,
ერთობის დროშით მტერთა ძლევამ და
ქართული ენის წიგნმა, ფერადმა,
გადაგვარჩინა, მარად და ყველგან,
ღვთისმშობლის წმინდა ლოცვის მზეალთამ,
ღედის მანდილმა, მშობლის ვედრებამ –
ქრისტეს მცნება და ჯვარი გვეწამა!

ზარბაზნებიდან
ესვრიან ბეღურებს,
მიწა ვერ იტევს
სულგანათლებულებს...
ვაი, სირცხვილო,
სად აგზავნიან
ბიჭებს,
სიცოცხლით გულანთებულებს!...

საბრალო დედამიწა

უძილო თვალებით
ცის ტატნობზე
მზე შემართულა!
სხივები, მისი, ცრემლებით შეცვარულა,
მის მკრთალ მზერაში ნაღველი შეპარულა;
ერთი მძლავრად ამოიგმინა,
მოთქმად ჩამოიღვარა...
ისედაც გულნატკენს
საყვედურს აღუგლენენ, –
რად იმალებაო...
...საბრალო დედამიწა.

ვერ იაპრილებ

შენ, ნოემბერო, ვერასოდეს ვერ იაპრილებ,
ნუ გაირჯები, რომ ძველ ხანჯალს ელდა დასტეხო,
მზეუხალისო ნოემბერო, უხმობ ბეღურებს –
აპრილის გაშლილ ყვავილებში ჩაგვინამქერო...
შენ, ნოემბერო, ვერასოდეს ვერ იაპრილებ,
არვინ მოგიხმობს მაისისფერ სხივთა წინამდღვრად,
თუნდ ალაზანი, დურუჯი და მტკვარი ადიდეს,
ღიმილის ბიჭებს ვედარ მატებ გულის იარას...
შენ, ნოემბერო, ვერასოდეს ვერ იაპრილებ!

გვიყვარდეს, გვიყვარდეს, მარად!

ვიწამოთ, ვიწამოთ მარად
ჯვართამაღლება და ჯვარცმა,
ჩვენი სამოთხე – გაგრა,
სოხუმი, ლიძავა, რა ზღვა
– ჩვენი ოცნებების ასხმა!
გულრიფში, ოჩამჩირე, ბზიფი!...
...და კვლავ „ნანა კივა“, „გიცდი“,
ბიჭვინთა, ათონი, ლათა...
გვფარავდეს დვთისმშობლის ქალთა!
გვიყვარდეს, გვიყვარდეს მარად,
ავბედობს ცრუ ჭამი რადგან!
ერთობის დროება დადგა,
გვიყვარდეს, გვიყვარდეს, მარად!!!

გათენება – სიზმარი

წვიმა ისევ გზაშია
და სითეთრეც იმეფებს;
შეაგებებს ქარიშხალს
გული წვიმის სიმღერებს;
წვეთ-წვეთ დნება ზმანება,
ლურჯი მარადისობის,
გაათენებს მრავალგზის
პოეზიის მინორი...
...ირგვლივ ბნელით მოცული
სველი ბილიკებია
და მოხევის ფიქრები
სულით იმზირებიან!
...რას ბუტბუტებს იქ მტბვარი
ან აქ რა დაფნარია?...
გათენება – სიზმარი
და ცა გადამქრალია!

უსათუოდ

ვინ ამოსწევს ხალხისათვის
გადამალულ მზეს?
ვინ შეიძამს ამირანის უძლიერეს ხელს?
დაგვავიწყებს ვინმე განა გაუსაძლის დღეს?
უსათუოდ!
გაბრწყინდება საქართველოს მზე!

კვლავაც უნდა გაიტანო ლელო!

თქვენ არ იცით, ამ გულს როგორ უყვარხართ,
ნადიკვარო და ალაზნის ველო,
საქართველო, რტოდამზრალი თუ არ ხარ,
კვლავაც უნდა გაიტანო ლელო!
არ დავუთმოთ მიწის ერთი მტკაველი,
ქართული მზე და ქართული ჩერო,
ეს ვენახი და ეს ცა-ვარსკვლავეთი
არ დავუთმოთ სულის მაცდურ ღემონს!
თქვენ არ იცით, ამ გულს როგორ უყვარხართ,
ნათლის ღვენთო — კავკასიის მთებო!
საქართველო, დანაყლული თუ არ ხარ,
კვლავაც უნდა გაიტანო ლელო!

თულაზი თავად პოემა

თელავი

მთაზე – თოვლი,
ბარში ოქროს ტევრია!!!
სიყვარული თდეს
თოვლში მწვევია!!!
შემიყვარდი
და შენ მინდა შეგაქო,
თოვლისფერად მოქაოქათე
თელავო!
დამათენდა ქართულ
სიზმართღამეში,
დღეს მიღამებს
ტრფობის ალი, მგზნებარე,
თუ ვიცოცხლებ,
ლექსის სინარნარეში
და ულექსოდ
განა ვინმეს ვენახე?!

მთაზე - თოვლი,
ბარში - ოქროს ტევრია!!!
სიყვარული გულის სუნთქვად მწვევია!!!

თელავქალაქო

აქ დავიბადე,
აქ გათალეს ჩემი აკვანი,
აქ გავიზარდე,
აქ მეგულვის მთელი სამყარო,
აქ მიხარია,
აქ ვამაყობ ქართველდედობით,
აქ ვიწროობი და
აქ ვარწყულებ ლექსის საბადოს!
აქ ყოველ დილით
ჩემს ბავშვობას ვერუდუნები,
აქ ჩემს გონებას
კვებავს წარსულ ფიქრთა სალარო,
აქ კვლავ, ვით უწინ, საამაყოდ ელვარებს სული,
სამარადისოდ მემზეგრძელე,
თელავქალაქო!

თელავის დილა

ისე ლამაზად თენდება
თითქოს
თელავში ღმერთი ახელდეს თვალებს!
სხვაგან რა არის ჭადრის სადარი?
აბორგებული
სუნთქვით თვლემს
ღამე!
თელავში,
ღმერთის ფერებით – თეთრით,
იღვიძებს დილა,
იღევა ღამე!
ისე ლამაზად თენდება
თითქოს
თელავში ღმერთი ახელდეს თვალებს!

დე, გამშვენოს წინანდალმა!

თვალსაამოდ შეფენილი
 ცივგომბორის გადაღმა,
 გადაშლილი ედემივით,
 ჩანს კახეთის ბადახშად!
 ჩანს ამაყად მხარგაშლილი,
 ალერსით მომზერალი,
 თოვლისფერად მოქარგული,
 მოკალმული თელავი!
 რვა ასეული წელია,
 უდარაჯებს ჭადარი,
 მხცოვან ხეს ვერ შელევია
 ბრძენკაცთა ნააკვნარი!
 დე, გამშვენოს წინანდალმა,
 შენი სულის მაქმანმა,
 იდლეგრძელე,
 ნურც მოგაკლოს
 ზენაარმა
 მანანა!

თელავი თავად პოემაა

ლვთის საქმეელი დასალბუნობს
ზუზუმბოს რტოებს,
ლვინობისთვეში დახვევია თავბრუ
ნაძვის მთებს;
ხვალის ფიქრებთან შერკინება
თუ განმაცვიფრებს,
რაღას ვინატრებ, რითიც ვსუნთქავ,
ალბათ, ამის მეტს!
არ ვეძებ რითმებს ამ ქალაქში,
რითმის ემბაზში,
თელავი თავად პოემაა,
სულს განაღიდებს,
არც სიყვარული გენატრება,
არც უკვდავება,
შეყვარებულად იბადები,
ლექსად გაზვირთებს!
აქ ცივი მთებიც სანატრელი,
მშვენიერია,
საღაც მზის ფერი,
ჩემი გულის ფეთქის ფერია!

წინანდალს

არ უშინდები მგონი ქამთა სვლას,
 არც მიმოფანტვას ნედლი კვირტების,
 მე შენს ბაღნარში რარიგ ვმშვიდდები,
 შენი ალერსით დავიტვირთები!
 რა შეგედრება ლექსის სამრეკლოს,
 რა გაახუნებს ტატოს გულისთქმას,
 რატომ მამზადებს სულის სამზეოდ
 ძველ როიალთან ზედვთიური ხმა?...
 დანისლულ ფიქრთა უნჯად დადადებ,
 აქ სამიჯნუროდ ყვავის ღიღილოც,
 წინანდალს ქვეყნად რას შევადარებ,
 არ ესვენება მარანში ღვინოს!
 ტახტი მასპინძლობს მუზას, მგოსნისას,
 ეჩურჩულება სურო პარმალებს
 და უაღრესად თვით საზომისა,
 გეტრფი, რამეთუ მზესთან გადარებ!

თელავის განთიადი

მიყვარს თოვლის ფიფქის
უნაზესი ცვენა,
ბარდის უკვე სულში
ეს ოხერი სევდა
და თოვლივით, ნელა,
სიყვარულიც დნება,
კი არ ქრება,
რჩება ლამაზ მოგონებად!...
ალიონზე ლოცვით
ვხვდები ნათელ ფერთა,
განთიადის სარტყელს,
გადაჭიმულს ზეცად...
მერე რარიგ შვენის
გარიურაჟი თელავს...
ვარსკვლავების ჯარი
შეუმჩნევლად ქრება;
...ან გულცივი მთვარე
საით გაქრა ნეტავ?...
ამ ფიქრებში აღმართს
მივუყვები ნელა,
ფიფქები კი ნაზად
ათოვს, ათოვს თელავს!

თელავი – ჩემი სიცოცხლის ფერი!

ცისკრით აფრენა
აღმართებზე და
ჭადრის ფოთლებთან კრთოდნენ თვალები:
„მე შენ დაგხატავ“,
„მე შენ გიმდერებ“,
„მე შენზე ლექსებს ვწერდი გახელით“,
– აღმოხდებოდათ ხან მოკრძალებით
და ზოგჯერ ანცად
კვირტებს, ალვისას,
მიაჩრდილებდა შუქი, მრავალი,
ერეკლეს ბაღში კდემით გაგლისას!
მიყვარს თელავი,
ქალაქი მწანე, ქალაქი თეთრი,
მეტოქე ზეცის,
ნადიკვრის მთვარე,
ზუზუმბოს კონცხი,
ზურმუხტისფერი,
ზეღვთიურ ხმებით...
სხვაგან თელავი არის? სად არის?...
თელავი – ჩემი სიცოცხლის ფერი!

მანანებზე ჩურჩულებენ თელანი

„მანანები“ ემდერება ქალაქს,
შემოდგომის ყვავილების აღმართზე,
ისევ ისე, ვით მაისის საგა,
ხმა ნანაობს ზღვიდან ზეცის კარამდე!
„მანანები“ ემდერება ქალაქს,
მანანებზე ჩურჩულებენ ჭადრები,
ედაფნება მანანების ვარდნარს
მეფის კარზე მომჰექარე ზარები!
... და მეფური სიყვარულის ალვა
მანანების გულში ხარობს ჩქერალით,
„მანანებზე“ ემდერება აღმართს,
მანანებზე ჩურჩულებენ თელანი!

გამრავლოთ ეს სილამაზე

დაგბადებულვართ გმირებად,
სამყაროს დამამშვენებლად,
გმირ წინაპართა გვარების
ქალ-ვაჟთა დამბადებლებად!
დაგვევება მაღლი, ღვთაების,
ერეკლეს ჯვარი – მფარველად,
სილადე – ალავერდისა
და წინანდლური სახება!...
მამულის მარგალიტებო,
ჩაუქრობელო სანთლებო,
გამრავლოთ ეს სილამაზე,
ჩვენ - საქართველოს ქალებო!

ნარინჯის თოვა

თელაგში, ქარვის ხეიგნებში, ნარინჯის თოვა,
... და მალე შობის მახარობელი - ზამთარი - მოვა!
... და მალე, და მალე ზეცის ფერდობიდან
ნამდვილი, სათუთი, პირველი თოვლი მოვა!
...
თელაგში, ქარვის ხეიგნებში, ნარინჯის თოვა...
გინ იცის, სათქმელი, ფოთლებს, რამდენი ჰქონდა...

თელავს

უფლის რჩეულო ქალაქო,
ერეპლეს ჯვარი გდარაჯობს,
სალოცავები გარს გერტყმის,
თვით სალოცავო ტაძარო!
ეს უძველესი უბნები
სხვისთვისაც საბამურია,
შენი ალერსით დადლილ გულს
ბატონის წყალი სწყურია!
ზაფხულის პაპანაქება
გერ შეაშინებს თელაველს,
წავა, ნადიკვარს დაჯდება,
ფერად ლექსებსაც შეამღერს!
ძველი ჭადარი ისევ დგას,
არაკებს ყვება, არ ცხრება,
სიბერის ძრწოლას მიფანტავს
უბერებელი სახება!
მთიდან მომავალ ალაზანს
ლიმილით ხვდება თელავი,
უამბობს ძმათა აქს და კარგს
მდინარე – დაუდეგარი!
შენს სოფლებს გულში იხუტებ,
ძირით დასცქერი ამაყალ,
ლოცულობ იმათ სახელებს:
იყალთოს, ფშაველს, ართანას...
წინანდლის ბაღში, საამოდ,
გულში სალბუნი მეღვრება,

არ გაჩენილა პოეტი,
 ამ წალკოტზე არ ემდერა!
 მზე და მთვარესთან გატოლებ
 ზღვაფერთოვლობის ქალაქო,
 ერთი პოემა არ გქმარა
 შეყვარებულთა საბადოს!
 უცრემლოდ როგორ დაგშორდეს
 სტუდენტი, სულის ლამპარო,
 შენ ვინ არ გაგითავისებს,
 სიბრძნის და ცოდნის ტაძარო!
 ჯილდოა თელაველობა,
 ქართული სულის მარმაში...
 ჭეშმარიტება, ნამუსი –
 აი, მთავარი ქალაქში!
 მე მესმის შენი ჩურჩულიც,
 შენი სხივები გამათბობს,
 მე შენ მიყვარხარ, თელავო,
 შენი ფესვებით ვამაყობ!

მთვარე აღმართზე

ჩემს ცაზე დაიარები,
ზაფხულია თუ ზამთარი,
მითხარი, მთვარევ, ძვირფასო,
მე გიყვარვარ თუ ჭადარი?...
სან გაწითლდები სიმორცხვით,
სან დამქათქათებ სადაფი,
მთვარევ, თუ მართლა გიყვარვარ,
შენი ერთგული დამარქვი!
გაგანდობ გულის ნაფიქრებს,
ვერცხლისფრად როცა დამნათი,
მეტყვი: "ერთგულად ნაღვენთო,
გული, სხვა გული, სად არის?..."

პირველი თოვლი კავკასიონზე

თოვს!
თოვს მთაკავკასიონზე!
ცეცხლი უკიდია ცას!
მზეც ბძება თელავის ალიონზე,
მტრედები სალბუნობენ ცვარს!
როგორ არ გიყვარდეს
სიცოცხლე,
როგორ არ გიყვარდეს ხმა –
განთიადს მოღულუნე მტრედების,
ტაძრისკენ სავალი გზა!

ამ ცისა და მიწის ტრფობით

შეამთის წყლით წყურვილს ვიკლავ,
თელავს გულში ვეკონები,
გომბორიდან ჩამოქროლილ
ნიავქარს ჩავეთროთოლები!
წინანდლის ბაღს მარგალიტის
მძივებად დავეცრემლები,
ყველაწმინდა-ზღუდრის მიწას
კელაპტრებად ავენთები!...
ამ ცისა და მიწის ტრფობით
ვერასოდეს გავნელდები!

შესვენებაზე გაფიქრებული

ამ კედლებში
ჩემი გული ფეთქავს;
ამ კედლებში
დავიბადე თითქოს,
სიყვარულზე კვლავ სიმღერებს ვბედავ,
აქ სიცოცხლეს
სხვაგან არსად მიჯობს!
ამ კედლებში ჩემი გული ფეთქავს,
აქ სიცოცხლეს სხვაგან არსად მიჯობს!

2019 წ.

ნაწვიმარი ღამე

ნაწვიმარ ქუჩაზე, ხარბად,
სუნთქვა – სურნელის, ცაცხვის;
ნადიკვრის
ანთრაკი მთვარე,
როკვა –
მსუბუქი ქარის;
ცივიდან, შემკობილ ლანდად,
ჟღერა –
უჯარმის ზარის,
აგვისტოს სადარად რწევა
მოზღვისფრო ფიქრთა ნავის;
ალაზნის
კამპამა წყალი,
წამწამს კიდული ცვარი,
ვარსკვლავთა ზღაპარი, ხვამლი –
დაუდეგარი დამის;
მთაკავეკასიონის შუბლი,
გადამოსილი, მკრთალი,
შუქით, ვერცხლისფერი ცის და
ელვით – მზისფერი ხვალის.

სიყვარულისთვის

იქნებ მითხრათ, ეს ცხოვრება რად დირს უსიყვარულოდ,
რად მოსულხართ, თუ ისურვებთ ყოფნას, უსიყვარულოდ?!
რად დირს, როცა მოგომანობს მთვარე, სასიყვარულოდ,
ციმციმებენ ვარსკვლავებიც, ალბათ, სასიყვარულოდ!...
მზე რად ჩნდება სხივთმთოველი, მითხარით,
ღვთის გულისთვის...
რად მიმოლვრის ცაცხვი სურნელს,
იქნებ სიყვარულისთვის?
რად გვიქარგავს გაზაფხული ენძელების ხალიჩას?
ერთი მუჭა ხალხი ქვეყნად რა ძალამ დაგვარჩინა?
სიყვარულმა, გავიხსენებ უკვდავებად ნაამბობს,
მცხევთის სუეტიცხოველი სიყვარულმა ააგო!
ყური უგდეთ ალვის ჩურჩულს და თელავის ჭადრის ხეს,
გადახედეთ ალაზნის ველს, სიყვარულით აღივსეთ,
დაუყევით, დაუყევით ჩვენი ქვეყნის მთა-გორებს...
იქნებ მითხართ, ღვთის გულისთვის,
სიყვარულს არ გაგონებთ?
მიპასუხეთ, ეს ცხოვრება რად დირს უსიყვარულოდ?!
რად მოსულხართ, თუ ისურვებთ ყოფნას,
უსიყვარულოდ?!

წიგნისერთა ფოთოლი

შუაღამისას, როდესაც დუმდა
ირგვლივ ყოველი, სამყარო – მთელი,
ყადორის მკერდზე შველას ითხოვდა
ხეს მოწყვეტილი ფოთოლი, ერთი.
ფოთოლს ელოდა ძირს მწუხარება,
უძახდა ხეებს: „არ გახსოვთ დმერთი?...
აპრილისფერად რომ გამშვენებდით,
მე ის კვირტი ვარ, ზურმუხტისფერი!
ნუ მომიშორებთ, რისთვის მიმეტებთ?
არ დავიდლები ბალახის მზერით,
მე – სიყვარულის თავშესაფარი,
ისევ და ისევ სიყვარულს ველი!
თქვენთან დამტოვეთ, თქვენთან მაცოცხლეთ,
თქვენთან ვიმდერებ მზის ქარი, ერთი;
მე არ მაშინებს ზამთრის სუსხი და
არც დიდოვლობის მსახვრალი ხელი!
შენ, დიდო მუხავ, ცაცხვო, წიფელო,
ძელქვავ, ფიჭვო და ნაძვნარო, ჩემო,
გადამარჩინეთ, ქარს ნუ გაატანო
ჩემი ჩურჩულის საამურ გემოს!“
ქარმა ფოთოლი მოაბა სარქმელს,
გათენებამდე ვტიროდით ერთად,
თითქოს ვერაფერს ვშველოდით დამეს
და შემოდგომის გათოშილ მზერას!

ფოთოლი ცრემლით გავახალისე
და მივუჩინე სამყოფი ჩემთან,
წიგნში სულ ბოლო გვერდს შევაკინძე,
მზედ რომ დავხარი, იმ წიგნისერთად.

აჩრდილი

თოვლს პვალავდა ვერის ხიდზე

გზას გაუყვა ვერის ხიდზე,
მარტოს თოვლი შეხვდა
მარტო,
ახალი წლის ღამით
ხელებს
მონატრების ალი
ათბობს!
შეუძახა: „ხალხო, პე!“
გალაპტიონს რად ვერა მცნობთ?!
ალალ გულში მდვრია თაფლი,
არც მე ვარ უგოზინაყოდ!
ან თუ მელით, თუ ვინ მელით,
ან მასპინძლად შემიყვაროთ,
სიყვარულით დაგაბერებით,
რითმებით გზა გაგინათოთ!
ნუგეშს ისეთს ვერგინ გმტყვით,
მე რომ გეტყვით – „მიყვარხარო!“

...

თოვლს პვალავდა ვერის ხიდზე,
ახალი წლის ღამით მარტო.

გაუა-ფშაველას

შენს აჩრდილს ჩაგხუტებივარ,
მგოსანო, მაღალ მთისაო,
შენს ნაბადს შემოვევლები,
სხვა სითბო რადღა მინდაო!
...მანანად დაგეღვენთები
ნაიალადარ მხრებსაო,
სანთლადაც ამოვენთები
შვლის ნუკრის ნაღველფზედაო,
აროდეს დავიღლებოდი,
ვამრავლო შენი ქებაო!

ვუმზერ ცივ ხეთა ჯარს

აქ არ მოსჩანს არც მეტეხი
 და არც მტკვარი,
 მაგრამ
 მოვარის შუქი ხომ გვახსენებს
 გალასეულ ზღაპარს...
 ... და რაც უფრო შორს ხართ ჩემგან,
 მეტეხო და მტკვარო,
 უფრო ძლიერ მეტკბილება
 ეს ცა, სალაჟვარდო!
 ... და აქაც რეგს საზანდარი,
 ვუმზერ ცივ ხეთა ჯარს,
 თუმც რამ სცვალოს ბეთანიის
 უვიწყარი საგა?...
 თოვლი მიღსებს სულს, ძვირფასო,
 ხელთ დავიკრეფ სანამ...
 ლურჯა ცხენებს
 მტკვრის ნაპირთან
 გულის ძახილს ვატან!

თბილის მუნიციპალიტეტი

ანანკე

ანანკე...
რა ვნახეთ, ოდეს დაგხატეთ...
განახლდეს?! სად ნახეს?!
იავარქმნილს თუ ღმერთი აღადგენს,
თავად „ანანკეს“, სულის დამდაღველს,
ერთ ბნელ კუთხეში ვინდა დააწერს?...
ათასეული წლები მძვინვარებს!
ღმერთი არ გაწყრეს...
ჩემს სვეტიცხოველს,
ღმერთან შემრკინე
მებრძოლ იაკობს,
არ წარეხოცოს – „რატომ... ანანკე?...“

15.04.2019

თქვენ პარიზს უყვარხართ

თუკი თვალები სულის სარკეა,
თუკი თვალები ამბობენ მართალს,
თუკი თვალებში ხედავ სანატრულს,
შენი სულის და გულისთვის გამობარს;
პარიზზე ნახავ ამ სიღიადეს,
პარიზს უყვარხარ, აქ ცამდე ახვალ!
გულიდან ცეცხლი აგრიგალდება,
თვალში იღვრება შუქურვარსკვლავად;
გაჰყვები სენას, როგორც თოლია,
მონმარტზე ჩაგთვლემს, ვით ესმერალდა,
ყინული მზერით ზომავ ეიფელს,
აქ ზარებს ჩემი სიონის ხმა აქვს!...
საქართველოში ჩამოქნილ სანთელს
სარკმელთან ვუნთებ დვოისმობლის ტაძარს;
...პარიზში ნახავ სულის საგანეს,
პარიზს უყვარხარ, აქ ცამდე ახვალ!

გარსკვლავის მოედანი

აქ იყო - თითქოს ცა იყო,
ზღაპარი ქვეყნად არ იყოს,
ნატვრა, სურვილი, ოცნება –
ყველა მთლად გადამქრალიყოს!!!

...

ჯერ კიდევ სულ არ მენახე,
კვლავ ჩემი ზმანება იყო...
... რა იქნებოდა,
რად მიხმობ...

კულტურული ამონების მშენებელი

გაწვიმდა...
ისევ გადაირია დაღლილი თვალის ფერით;
გაწვიმდა...
ავდრის სიჩუმე, ბინდი,
როკავს ღრუბელი ლხენით;
გაწვიმდა...
თითქოს გადაივიწყა
იების სუნთქვა, მთებით;
გაწვიმდა...
მოცარტის აკორდებად
მომარგალიტობს ცრემლი;
გაწვიმდა...
ისევ გადაირია...
სევდა, ყვავილთა,
გესმით?...
გაწვიმდა...

წვიმს

რატომ წვიმს ასე,
თავგამოდებით,
თითქოს გრძნობებმა სული დალია,
გარდის ფოთლებზე
რითმების თაგსხმად
წვიმამ წუთების წვდომა არწია...
წვიმს და
წვიმისცრად
მორთულ ეწერთან,
მეწამულ ფერთა,
მთვლემარებს დამე...
წვიმს!
გაოგნდებით და
წვიმს დიმილეთში,
წვიმს!!!

წვიმას ვეფერები

რა კარგი ამინდია,
ფოთლების მეჯლისია,
ხეები საამოდ მუსიკობენ!
ფრთოსნები გადარია
ელ-ჭექის ხმამ, არიამ,
ღრუბლები ვარსკვლავებთან
გულციკობენ...
... და განა ავდარია?
ნისლნარი, დარდნარია,
ფოთლები გამალებით ჩურჩულებენ,
ფოთლებს ადგნებულ
წვიმას ვეფერები,
რა კარგი ამინდია დღეს!

ლამაზი თენებით

ფრთოსნები ნაღვლობენ ჩამოშლილ ბუდეებს,
დააზრო ყინულმა მაისში ვარდები,
ცაცხვები ჭრილობებს ტკივილით უმზერენ,
ცა ლამის დავარდა მიწაზე ზარებით!
... გაიფანტებიან სადღაც შორს დრუბლები,
კვლავ ამოენთება მზე დიდებულებით,
ცა და დედამიწა ისევ, ერთგულებით,
შემოევლებიან ქვეყანას შუქებით!
... ნათელი ფერებით, ლამაზი თენებით,
კვლავ ამოენთება მზე დიდებულებით!

ყაყაჩოს ფერი

ცხოვრების ფერია ყაყაჩოს ფერი!
რა ლამაზია ეს დალოცვილი
ყვავილიცა და თვით ცხოვრებაც!
გული – მთლად საგსე იდუმალებით,
გული – ნამწვავი, წამების ფერი!
ყაყაჩოს ფერი – მაინც ფერადი,
მშვენიერებით ავსილი ფერი,
სიცოცხლის ფერი – ყაყაჩოს ფერი!

მთვარე და ნაძვის ხე

მთვარე უამბობს ნაძვებს
 დათოვლილ მთებზე ზღაპარს,
 გადაიღამებს აქვა,
 გათენებამდე, ზმანად;
 აფრქვევს ალერსს და ნათელს
 მთვარე ნაძვის ხის ნარნარს,
 მანანას აქსოვს, არწევს,
 ეამბორება ნაზად...
 შუქმიბინდულა დამე
 ამ სიყვარულის კვალად,
 სარობს სამყაროც მათებრ,
 ლოცვა აღმოხდა ჭადარს...
 აქ, ჩემს სარკმელთან, მარტო,
 დეკემბრის დამის სადარს,
 მთვარე უამბობს ნაძვებს
 დათოვლილ მთებზე ზღაპარს!

მზე და ლამაზი გაზაფხული

მზის სხივი
სულის სარკმელს
ადნება,
მზე თვით დარაბებს
ააქლვარებს!
...მზე მაღლა
წერას აუტანია,
მზე ბედისწერას
გააფერადებს!!!

წუხელ ბლაოდა ვერე

ვისთვის პატარა მდინარე,
 შმაგი, ანკარა ვერე,
 ივნისის მოვარეს შეენთო
 მადლის წყურვილით ღელე!
 ...და ბობოქარი ქუხილით,
 მართალი კაცის მძებნელს,
 მეორედ მოსვლა უტვირთავს,
 ზვავი მოსდევდა „შემწედ“...
 ვეფხისტყაოსნად ქცეულა,
 ლომებს შეჰმია მერე!
 ... და მგლური მადით უგლია
 თბილისქალაქში ვერეს...
 მზიურქალაქში ოხრავდა,
 მოთრიალეთე ღელე!
 სიცოცხლის გადასარჩენად
 სელი ჩასჭიდეს მერე...
 „ხელი ჩასჭიდეთ ერთმანეთს“, –
 წუხელ ბლაოდა ვერე.

13.06.2015

შორს, რაც შოვს გადახდენია!

სული ტირის,
გული კვნესის,
მო, დამეცი მეხი, ცაო!
დაგიშავდა რა ისეთი,
რომ გაგვტაცე ძმა და დაო!
დედა-შვილი – მკერდსჩაკრულნი,
კაცი – ცოლ-შვილთან სახარო,
დარჩენილი, ეს სიცოცხლე,
მათი ცოდვით ვით ვახარო!
შორს, რაც შოვს გადახდენია!...
დაე, მტერსაც არ ენახოს!...
სული ტირის!
გული კვნესის!
მო, დამეცი მეხი, ცაო!...

03.08.2023

საველრებელი

(შოგის ტრაგედიისადმი)

თვალშეუდგამო,
უხვი მაღლით, ძალით მოსილო!
გელტვით ყოველი, ამა სოფლისა, დედაბუნებავ!
მართლმორწმუნეთა ადახუნეს სულის სარკმელი
განსარინებლად!

შენ გესავთ ყოვლინი, გვამხარ ლიმენად!
შენ შეგდადადებს ნასალმობელი, საარებული
სულნი,
გალობით – „მრწამსის“!

სერაფიმთა და ქერუბიმთა, მაამებელი,
შენ გაქებს დასი!

დაოკდეს რათა ზვაობა, შენი,
და უკუპყარო გულარძნილობა არდამდოვრებით!
ვით ვასილიკო, ნუ განისჯები,
არამედ მარად იდლეგრძელე,
მადლით ადსავსე დედაბუნებავ!

03.08.2023

მე ჩემი გულის ნაწილებს ვდარღობ

მე ამ ცასავით მტკიფა ეს გული

მე ამ ცასავით მტკიფა ეს გული,
მოთქმად ვქცეულვართ ორივე, მარტო,
ამ ფანტელთავით,
ცად დასახლებულთ,
მე ჩემი გულის ნაწილებს ვდარღობ!
თქვენ რა გადარდებთ,
თქვენ რა განალვლებთ,
ღველფაღქცეულო
ცაო და მარტო?...

ქეთევანისთვის

შენ დაიბადე სილამაზისთვის,
შენ სილამაზით განვლე ცხოვრება;
შენებრ, სათხოდ და სიდარბაისლით,
მთვარე სამყაროს ესხივოსნება!
შენ, მხოლოდ ერთმა, შესძლე სიცოცხლის
ყოველი წუთის ძლევა ოცნებად,
შენ მოიარე ზღვა და ხმელეთი,
ყველაზე ზრუნვით დღიდი გონებას!
შენი სინაზით, მშვენიერებით,
ქალური კდემით გიცნო ქვეყანამ;
შენ ხარ ის ქალი, გულის მიჯნურთან
ქართული ცეკვით მზეს რომ ედარა!
შენ სიყვარული შესძლი მარტო,
წვრილმანებისთვის არცროს გეცალა,
შენ უკვდავების დედოფლის გვირგვინს
თვით უფლის ხელი გადგამს ნეტარად!

/შენი და/

გ.შ. – ს

ვნატრობ,
მტკვრის ტალღამ
მიუკვლეველ ხრამს დამაგუბოს,
ვიდრე ვიხილო გული, შენი,
თიბათვის მზით გადახანძრული!
ვიდრე მზის სხივი
ეფერება ნაწვიმ წამწამებს,
სიცოცხლის წამებს
ნუ გააწამებ!!!
ფიქრი გამანდე!!!
უშენდიმილოდ
უჭირს სიცოცხლეს,
ფიქრი გამანდე!!!

/დეიდა/

იყავ ნება

ლექსი ჩემი და
 ღუდუპის კვნესა მტკვარზე -
 მე ასეთი ზაფხულები მაგონდება,
 თებერვალში, მუხრანთუბანს,
 გრძნობის თასში
 უჩვეულო სიყვარული პარპალებდა!
 ზანზარებდა საზანდარი,
 გიურ მარტის,
 ამ ლექსების ჰანგი მაშინ რად ზარებდა!...
 აგვისტოში ნაზი კოცნის ხეივანში
 ჩვენი მღერა სასიმღერეთს გადარევდა!
 მერე დადგა აპრილები -
 თეთრი რაშით
 მოვლენილი სახარეთი, დარი მზეთა;
 იყო დარდიც, მაგრამ დარდშიც იყო ვარდი,
 ის ვარდები მთელ სავარდეთს გადარევდა!
 იყო ლოცვა, ვეღრება და
 მაგრამ მაინც...
 უფლის ნებით, დადგა უამი - განსჯად ჩვენდა!
 იყავ ნება, იყავ ნება, დმერთო, უამით,
 მაგრამ მაინც გვიწყალობე გადარჩენა.

თეთრი დამეები

თეთრი დამეები, ნისლი,
ქარის ზრიალი და სუსხი...
წუთებს წამებად ვითვლი,
რაღაც სანუგეშოს ვუცდი!!!
ერთ დროს, ჩვენ, ფერია ბაგშვებს,
მშვიდი გვენატრება დამე!
გული თუ გაუძლებს ამდენს?
დმერთო, გადიდებდე ცამდე!
... და ვარ, ბრძოლის ველზე მისთვის!...
ჩემი გულისფერი დისთვის!

იანვრის თვეში
არ მახსოვს ყინვა
და გიზგიზებდა
ჩვენი ბუხარი...
შენ ჩემთან ხარ და
ჩემთან იქნები!
მე რა ვიღონო,
ამ გულს უთხარი!

რა ვიცოდით იმ თებერვლის ღამეს

აგიზგიზებს ქარი სანთელს, ავდრობს,
თქვენს სურათებს კრძალვით ვუკმევ ამბორს!
ქარი ეძებს ვარდებს, იასამნებს,
გაგიფინოთ უსასრულო გზაზე!!!
ჩვენ ვარდები გვიხაროდა რარიგ,
მთლად წითელი, სიყვარულით სავსე,
თებერვალში ყვავილობდა ნუში,
თებერვალში მზედ ბრწყინავდა ღამე!!!
თებერვალში ნავარდობდა ქარი,
ისე, როგორც გაზაფხულის მოვარე!!!
წინ გველოდა უსაშველო სუსხი -
რა ვიცოდით იმ თებერვლის ღამეს...
იქნებ მკითხო, რას გწერ,
ანდა რისთვის?...
სხვაფრად როგორ გავათენო ღამე?!!...

თოვს

თოვს!
უჩემოდ
არ წახვიდე სადღაც შორს,
არ შემატოვო უშენობას, ყინვას, თოვლს!
არაფერს, მხოლოდ სუნთქვას გთხოვ!
მე ისევ ოცნებებს ვქსოვ...
შენც, ხომ?
... და, გთხოვ,
უჩემოდ
არ წახვიდე სადღაც
შორს.

ანგელოზ ნიკოლოზს

მე მთელი დამე, შენზე ფიქრის, ვებრძვი მარწუხებს...
 ... და ძილშიც მტანჯავს
 შენზე ფიქრის უღვთო მორევი!
 ეს განსაცდელი საუკუნოდ დაისადგურებს
 სულში,
 სამყარო როცა ძრწოდა
 მის ვერ მორევით!
 გამინაპირე, შენს ღიმილებს
 მოვდევ, გეწევი!
 დღესაც მაჯობე, ამ დილასაც გამისხლტი ხელით!...
 ... და თითქოს ჯინზე, მტკვრის ოხვრა და წვიმა მაოცებს,
 შენს სიყვარულში მეცილება თვით დვთისმშობელი!
 გეძახი მაინც - მიყვარხარო - გულის სალბუნო,
 ხომ დაგეწევი, სად წავუვალო განგების ნებას?...
 ამ საწუთროში უნდა გული გამინუგეშო,
 რომ ღიმილებით მიმეგზურებ, შენ, ტკბილო, ღმერთთან!!!
 წვიმს და ქვითინებს უსაშველოდ გული, სნეული!
 გული - დღეიდან
 უშენობით გადარეული!

უშენოდ ზაფხულს როგორ უჭირს გამონათება

მე ვეფერები ფერად ვარდებს
და იასამნებს,
მე ვეფერები ყოველ დაისს,
ყოველ განთიადს!
ხანდახან გული
სიყვარულზეც
ამოიმდერებს,
„ღიმილებითაც“
დარბაზებში
კრძალვით დავიარ!
მე მივუყვები დიდ აღმართებს,
ლოცვით და რწმენით,
ვედიდგულები აისბერგთა
სულს მოლეწებას!
... და ამოვარდნილ ქარიშხლებსაც,
ვით წვიმის მეჯლისს,
ვეტოლსწორები,
ვერკინები უხვ მოღელვებას!
ეს რა ძალაა ჩემში, შენგან დანატოვარი,
თვით წარდვნა – უთქო –
მშვიდო თმენით ამატანინოს?!
მაგრამ ივნისის ოცდაერთის გაუგონარი
გულის მეხი, სულის ფერფვლა,
სად გავამხილო!

სად გავამხილო უსუსურმა ამ დღის ყინული...
 უშენოდ ზაფხულს როგორ უჭირს გამონათება!!!
 ორი ზაფხული უდიმოდი მზესა და ორი,
 ორი სამყარო აღგმდგარიყო
 აღსაზევებლად!!!
 ... და ახლა, უფლის ანგელოზო,
 ღვთისმშობლის გულში
 ჩახუტებულს და ჩათბილებულს
 კვლავ ცხადად გხედავ!!!
 მე ვეფერები ფერად ვარდებს
 და იასამნებს,
 რადგან უფალთან, გაბრწყინვბულს,
 შენს სახეს ვხედავ!

ვინ იცის, ივნისს მერამდენედ გადავურჩები...

ავად ვარ!!!

სიცხე მაჩურჩულებს ძვირფას დღეებზე!

წყალი მწყურია!!!

ხევი ოხრავს წვიმის თავსხმებში!

განთიადამდე რადა დარჩა,

განთიადის მზე

შემეგებება, ვით მშობელი

ატმის ლანგრებით.

ავად ვარ!!!

სიცხე მაჩურჩულებს

ძვირფას დღეებზე,

ვერავინ ახსნას გათოშილი სულის ბუტბუტი,

სულგაგუდული

ველი ნათელს, ღიმილს – დედისფერს,

მტრედისფერ ზეცას ველოდები

ნათლის შუქურით!

ავად ვარ!!!

სიცხე მაჩურჩულებს ძვირფას დღეებზე,

ივნისის წვიმა უძლურია

გულის ხანძართან!!!

მე ანგელოზის ძებნით დავალ, დავეძებ მოთქმით,

ივნისმა ჩემი გულის ფეთქვაც რომ გაატანა!!!

ავად ვარ!!!

სიცხით გადამწვარი ძილს ვეურჩები,

ვინ იცის, ივნისს მერამდენედ გადავურჩები!!!

შენ – ჩემი ხატი!

აწ სიმარტოვეს ვედარ შევიგრძნობ,
რადგან ყველა დროს
და ყველგან შენ ხარ!
... და მერამდენედ
გაგიღე კარი...
აენთო ქარი!...
...მე, შენ და ქარი
მზით ცას შევმოსავთ...
ყველგან და მუდამ
შენ ხარ...
მე – შენს ფიქრებში,
შენ – ჩემს ფიქრებში!...
... აწ სიმარტოვეს ვედარ შევიგრძნობ:
თაფლის სანთელი,
შენ – ჩემი ხატი და ანგელოზი,
და, მე და ქარი!!!...

მარიტა

აქ უცნობ რაინდს ვუნთებდით სანთლებს,
ახლა ნაცნობი სულის გზა ლამპრობს!

მარიტა,

დედა დამეს გაათევს,

დმერთს შესთხოვს,

ერთხელ სიზმარში გნახოს!

მოგიალერსებს, გაზრდილ-ნაფერებს,

არ გათენდეო, ინატრებს მარტო,

მარიტა, დედას შეუშრობ ცრემლებს

და ეტყვი: „კმარა წუხილი, სათნო!“

... და ანუგეშებ, და გაამხნევებ,

ეტყვი: „საუფლო სამოთხეს ვსახლობ“,

ეტყვი: „სიზმრებში არ მიგატოვებ,

აღარც ბურთსა და მოედანს ვდარდობ!“

... და დედის გულში ენთები სანთლად,

დედის სინათლე, პატარა ქალო!

თურმე მარიტა უნდა დაარქვან,

რომ იბადება, ამ დამით, ბავშვსო!

...

აქ უცნობ რაინდს ვუნთებდით სანთლებს,
ახლა ნაცნობი სულის გზა ლამპრობს!

13 წლის და სამთაწმინდე

ძეგლი ავუგოთ მთაწმინდაზე
ცამეტ გაზაფხულს!
ცამეტ ასურელს შევავედროთ
სიცოცხლე – წმინდა!
... და მეცამეტე ცის ვარსკვლავად
ავაბრიალოთ
ვაკის პარკიდან აფრენილი
ცამეტი წლისა -
ბავშვი,
უმანკო,
ანგელოზი,
სადარი მზისა!

მოქუხეს ხევი
ცივი გომბორის კალთებიდან!
მოქუხეს, მობდავის,
მოედინება
მზეთა ტრფიალი!
...და გაილურსა ყოველი ჩქამი
და თუ ფეხის ხმა ამ ქუჩაბანდში!...

სამოთხის ბაღში კელაპტარი ლოდინით იწვის

თავად მაოცებს, უცნაური, ასე მოწყენა,
მაგრამ სევდისფრად ამიმღერდა ცხოვრება, ფლიდი,
უკიდეგანო ფიქრის ზღვისფრად განცდა-მოთმენა,
ოდეს მზის სხივებს, აღტაცებით, ცის მკერდზე ვთვლიდი!
ო, რა უხვია, ზესავალი გზები, ვარდნარი,
ო, რა კაშკაშა იმედები ზეაღმავლობენ,
მაგრამ ის გული, მზის ფერებს რომ ქსოვდა სათუთად,
იმ გულის სუნთქვა გაირინდა მარად სამოთხედ...
სამოთხის ბაღში კელაპტარი ლოდინით იწვის!

შენს გაღლილ მკლავებს, შენს წმინდა გულს უთალს ზაჟერტვ!

ბებო თებროლეს

კაბის კალთაზე ოცნებაში გესათუთები,
შენს ნაფეხურებს ღრმა ფიქრებში
თვალყურს ვადევნებ,
ბედნიერი ვარ, ვიდრე ქვეყნად შენ მეგულები,
შენს დაღლილ მკლავებს,
შენს წმინდა გულს უფალს ვავედრებ!
უძვირფასესი სამკაული გარგუნა ბედმა,
არც რა არის რა მისი ფასი, სადარი ქვეყნად;
მანდილოსანი, მადლმოსილი, ღმერთს ემსახურე
და შენს ნათელ სულს წმინდა სანთელს
ვინ არ დაუნოთებს?!
„ვინ იცის კვლავაც რამდენ თაობას
დააფრთიანებს
ჩემი აკვანი“,
– რწმენას ლაღადებ შენებრ, ამაყად;
თოვლი კი ბარდის
ვერცხლისტერ თმაში...
ეს მერამდენედ გვიმდერი „ნანას“,
ეს მერამდენედ არტახებს უბნევ,
ეს მერამდენედ შვილებზე ლოცვით
სალოცავებს რომ კელაპტრებს უნოთებ...

არა არის რა ამქვეყანაზე,
რომ მაგ დაკოურილ ხელებს მერჩიოს,
მე მაგ ხელებით ასი წლის შემდეგ მსურს,
მოფერება პვლავაც მეღირსოს...
მე მინდა, გერქვას დედათა შორის
ჭეშმარიტების დიდი მეღროშე,
ქანცგაწვეტილო აკვანთან შრომით,
ფესვებძლიერო, ბებო თებროლე!

1992წ.

დედა მზესთან მიგვიხმობს

დედას რა უხარია? –
ის, რომ შვილმა იღ ხინოს...
... და დედების თვალთაგან
ცრემლმა რომ არ იდინოს,
ვენდოთ დედის გულისთქმას,
დედა ღმერთთან მიგვიხმობს!
დედის ტირილს სჯობია,
ისევ შვილმა იტიროს!

სმა დედის

თოვლი მენატრება,
დეკემბრის სურნელი,
ცა-ვარსკვლავეთის ფერი,
„თოვლია, გათენდა, შვილებო, ადექიო“,-
დედა სარკმელთან მღერის...
თოვლი მენატრება,
„წავიდეთ“, „მოდიხარ?“
„სად ხარ ამდენ ხანს, გელი“,
სუნთქვა მენატრება დადლილი გულის და
თოვლისებრ მკრთალი ხელი...
თოვლი მენატრება, დამდნარი თმებში და
ლხენით გადაღლილი მკერდი,
თოვლი მენატრება ცარგვლის სიშორიდან,
დიდთოვლობა, სმა - დედის!...
დათოვლილ აღმართზე ნამდერი ფიქრები,
ყინულთ კისკისი ფერხთით...
თოვლის მე ამგვარი მოსვლა მენატრება,
თოვლის მენატრება მთები!

პირველი კლასის მასწავლებელს

(ვუძღვნი ჩემს პირველ მასწავლებელს –
მაყვალა კუპრავიშვილს)

როცა ანბანი ფიცად მიქციეთ,
დღემდე ამბორიც დამდეგს ნუგეშად,
როცა სურნელი, თქვენი, ვიკმიე,
ლოცვად მიმიხმეს თვალთა შუქებმა –
სამყაროს ცნობის ის იყო ჟამი,
მინდა, მადლობა გითხრათ
ამაგდარს!
... მე სხვა სამყარო, იმაზე კარგი,
ადარ მეგულვის, ალბათ, ადარსად!

წამია წეთისოფული გა სიყვარულით ვიცოცხლოთ!

იბადებოდა მზე-ღვთისმშობელი!

ამ დროს ხარობდნენ
ბროწეულები,
როცა ხარობდა ცა და ქვეყანა,
იბადებოდა მზე-ღვთისმშობელი,
იბადებოდა კაცთა ზეპალთად!
ცისკროვანობდნენ
ცისარტყელები,
ეგებებოდა შობას ქვეყანა,
იბადებოდა მზე-ღვთისმშობელი
და კაცთა მოდგმას
სძლევდა ველარა!
ცეცხლოვანობდნენ
ბროწეულები,
ებადებოდა
დედა ქვეყანას!

ჩვენთან არს ღმერთი!

ჩვენთან არს ღმერთი
ზღვით და ხმელეთით,
ცით და ცის კიდით
ყოვლისმეცნეა!
გადამრჩენელი,
მაპურებელი,
ღირსთა, ყოველთა,
მაპურთხეველი!
ჩვენთან არს ღმერთი,
არსოგამგებელი!

კურთხეულ წყალთან

საღამოს ბინდი ამშვენებს ქალაქს,
ისევ დუმს ხალხი კურთხეულ წყალთან...
ვსუნთქავ საკმეველს
ღვთისმშობლის კართან!
უფალო ღმერთო, მარად და მარად,
სულის სიმშვიდედ, უწმინდეს არსად,
სანუკვარ ხატად, ნათელ წინამძღვრად,
ჩემს ღმერთად მწამხარ!

აღდგომა

მე მასალა კლდებებს ქრისტეს აღდგომა
და გამარჯვება სიკვდილზე, მისი!
... და მე მაოცებს, ქრისტეს წამება
კაცობრიობამ იტვირთა რისთვის?!
მე მეფიქრება ადამის მოდგმა,
ადამიანი, ცხოვრება - მისი;
იქნებ ოდესმე მოვა დროება,
ეყვარებოდეთ და და ძმა - თვისი?
ეყვარებოდეთ, ვით დმერთს ვუყვარვართ,
ვით დვთისმშობელი მფარველობს უდირსთ,
ვით მადლი გვაწვიმს,
უმაღურებიც ეგებ
თესავდნენ სიკეთეს გულით...
მე მეფიქრება უსინათლოდ და
უსიყვარულოდ თენება, მიწის;
მე მეფიქრება მწუხრის ზარები,
გალობა - ცისკრის,
ისმოდეს ვისთვის?
მე მეფიქრება ჩემი ქართული,
ჩაუქრობელი ლამპარი, ხიდი!
მე მეფიქრება გზა - ტაძრისკენა,
გზა - გასავლელი, მცირე და დიდი!
გზა - თუმცა შორი და ჭეშმარიტი,
გზა - საუფლომდე ჩვენი სავალი,
ამ გზით ეწამა ქრისტე კაცთაგან,
ქრისტე, კაცთათვის მკვდრეთით აღმსდგარი!

ალბათ, ინატრის უფალი დუმილს!

როდესაც ვცხოვრობთ უფლის მცნებებით,
თავად ცხოვრება გვაღზევებს დმერთოან,
უფალს ვადიდებთ უბრალოებით,
უფალს ვშორდებით,
ოდეს ბზეს ვთესავთ!
ალბათ, ინატრის უფალი დუმილს,
როს უხვად ისმენს ულირსთა დელგმას,
ალბათ, სამყაროც გადაიდალა,
ბრძენნიც ირჩევენ, დადუმდეს ენა!

იდგა აღდგომა

წითელი ალუჩა გახელებით ყვავილობდა!...
იდგა აღდგომა!
ქუჩაში ზღვა ხალხი მოდიოდა იასამნებით,
ზამბახებით, ტიტებით, მიხაკებით, ვარდებით...
ჰაერში მიწის სურნელი ტრიალებდა...
ახლადგადვიძებული მიწის სურნელი...
თაფლის სანთლები ნაკვერჩხლისარომატიან
პასკებში ლიცლიცებდა...
ხალხი ლოცულობდა!
„ქრისტე აღსდგა!“ – ყველგან ისმოდა!
„ჰემმარიტად!“ – ყველა ირწმუნებოდა!
ფრთოსნობა გალობდა!!!!...
... წითელი ალუჩა გახელებით ყვავილობდა!...

წამია წუთისოფელი

სულმა ღრუბლების თარეშში
სიყვარულით მზე ინატროს,
გული ოცნებით აენთოს,
ძარღვებში სისხლმა იხაროს!
თვალებს მდინარე მოასკდეს,
ღრმა სინანულით ვილოცოთ
და გაზაფხულის სადარმა –
ფიქრმა – სიზმრებშიც ითოვოს...
სუნთქვა არ შეწყდეს ყინვისფრად...
სამოთხემ შვილად გვინდომოს,
სიკეთეს ლხენით ვთესავდეთ,
სიმართლის ძალით ვიცხოვროთ!
წამია წუთისოფელი
და სიყვარულით ვიცოცხლოთ!

წუთისეტლი

ჩვენ არ ვიციო,
გათენდება თუ არა,
სიყვარულით რომ დამდება,
ვიციო,
მოფერება და დიმილი
თუარა,
წუთებს ვითვლიოთ,
წუთისეტლი
მიჰქრის!...

მაპატიებს ლმერთი

რაც დაგწერე, უფრო მეტი დავფერფლე...
ცეცხლს გუნთებდი გადადლილი ხელით,
გავატანე წვიმას, თოვლის ფანტელებს
ქადალდები, ჩემი გულის ფერი...
მარცვალ-მარცვალ მიმოვფანტე ნისლებში
რითმები და სტრიქონები, ბევრი...
ღრუბლებს მიღმა, ჩემგან ლტოლვილ არაკებს,
მაპატიებს, მაპატიებს ლმერთი!

მიტევების კვირა

გულის ფსკერზე ერთი ფიქრიც რომ
 გამრუდდეს,
 სწორედ იმ ერთს
 ვერ გვავიწყებს ვერაფერი,
 ღმერთო,
 ყველა სიავგარგის
 მხილველი ხარ,
 გვაპატიე, გვაპატიე ყველაფერი...
 მეც ვპატიობ
 წუთის წამად გადამქცევლებს,
 ვინც ბოროტი ირჩია
 და
 დეჭნა კარგი,
 ვის უცვლია დვინო წყლად და
 წყალი – მღვრევად,
 სიყვარული – სიძულვილად,
 დიმი – ბრაზით!...
 სისხლის ცრემლით დამიგმანა
 სულის მზერა,
 მხოლოდ სანთლის სურნელი მაქვს გასახარი;
 მომანატრა უამესი სითბო-ლხენა
 და სინდისი გაუხდია დასაძრახი!
 ღმერთო, ჩემო, მეც შევძელი პატიება,
 მეც ვიტვირთე შენეული

მძიმე ჯვარი,
ჩემში სახლობ,
ჩემში გგრძნობ და ჩემში ნათლობ,
მანუგეშე
საუკუნო თმენის ალში.

სიყვარულივით

სიყვარულივით, არ გიცით, როდის,
მაგრამ ყოველთვის,
წლების აღმართზე,
სიმშვიდით, შვებით
და სილაჟვარდით,
... და სასოებით
უჟამო ფერადოვნებიდან
მარადისობისფერი,
უფლის გზით,
თავის უფალი
ოოვლი მოდის!

თოვლიანი ვარდები

სასოებით მიმზერენ თოვლიანი ვარდები,
ნეტარების თვალებით, უცნაური გამებით!
როცა თოვლი დადნება,
ნაკადულის ქანებით,
ლურჯი ნისლი გაკრთება
ნაზად, სულის სარკეში!
... საღამო მთლად ბრწყინავდა,
ცად ფეთქავდნენ ვარდები,
გული ზღვისფერს მიჰგავდა,
რეპდნენ ტაძრის ზარები!
... თურმე მარტი მირთავდა
სიზმრებს, ღვთიურ კალმებით,
ლარნაკში სულს ითქვამდნენ
თოვლიანი ვარდები!
მარტო...
ცა კი მიქადდა, გაზაფხულის დარებით,
მარად ხასხას, ფოთლების,
თოვლიანი ვარდების!
... საღამო მთლად ბრწყინავდა,
ცად ფეთქავდნენ ვარდები!...

მარტო

თმა ივერცხლება...
რატომ?
რათა გაიხსენოს ადამიანმა
ვერცხლზე გაყიდული სული
და მოლოდინი დიდი სამსჯავროსი,
სადაც წარსდგება მარტო!
სადაც მართალი ანგელოზებთან
იმარადეამებს სათნოდ!
სად უსამართლო, სადაც ბოროტი
მოინანიებს წარსულს.

შემოღომა გვეფერება

შემოღომა გვეფერება
უთვალავი ფერებით,
გიორგობას ვეგებებით,
წლებს იმედით ვერევით!
შემოღობა ზდაპარფერობს,
ზდაპარხმებით ფოთლებიც
ჩურჩულებენ: „დავბრუნდებით,
გაზაფხულის მზეს ვეტრფით!
ზურმუხტისფრად, სიცოცხლისფრად,
სიყვარულის ფერებით,
დავბრუნდებით, დავბრუნდებით,
გაზაფხულის მზეს ვეტრფით!“

ვკითხულობთ ბწერებს

ვკითხულობთ ბწერებს,
ამოტვიფრულს,
ჩვენთვის, ბარათებს...
მარტო ჩვენ რომ ვგრძნობთ
ბედნიერებად,
უკიდეგანო ბედნიერებად –
თავად სამყაროც
ვერ ხსნის რომელსაც!
საკურნებლად და სადიდებლად
მხოლოდ სულისა,
ვკითხულობთ ბწერებს,
ისე სათუთად,
ვით კელაპტრები,
ლურჯი მონასტრის,
ვით მთაწმინდასთან მოლიცლიცე
ნათლის შუქურა,
ივლისის ღამის!
ვით დაფენილი
კელაპტრი
ტვერელის ქვაზე
ქვაშვეთის ლოდთან,
ნარიყალაზე...
ვკითხულობთ ბწერებს!

ზეციდან ცრემლები წვიმს

ზეციდან ცრემლები წვიმს,
წვიმა აწამებს გულს,
მიფრინავს გაზაფხულებამდე,
რაც ამაღლებდა სულს!!!
... და საუკუნოდ,
... და საუკუნოდ
წვიმა აწამებს სულს!!!
ნაკრტები ბუმბული,
ფოთოლი – აპრილის –
კვლავ ელის სიცოცხლის შუქს!...
... მიფრინავს გაზაფხულებამდე და
სამყარო?...
სამყარო ულმობლად დუმს!...

იმედის სხივთა ფერებო

იმედით სავსე ცხოვრებავ,
უშენოდ ვერ გავიღიმებ,
საწუთრო უმაღ მომცელავს,
შენ ავსებ დღეთა სიმცირეს!
შენი სიკეთით ვლაღდები,
შენი წყალობით ვღიღინებ,
სანდახან ისე ვმაღლდები,
ვარსკვლავთან ერთად ვიძინებ!
...იმედის სხივთა ფერებო,
დღითიდღე მეტად იწვიმე.

მე გამუდმებით დაგეძებთ ყველას

მე გამუდმებით ვეძებ მას, ვისაც
შევუქებ ნახატს, ნაშენებს, იგავს,
მუსიკას – ლამაზს,
სალამს და სიტყვას,
შევუქებ ლექსებს, პოემას – ძვირფასს!
მას გამუდმებით დავეძებ, ვინაც
მართალი გულით და სიტყვით მხიბლავს!
მე გამუდმებით დავეძებ დილას – სანუკვარს,
დედის გულივით მზიანს!
მე გამუდმებით დავეძებ დამეს,
დამეს – ლვთაებრივს, ჩურჩულით სავსეს!
დავეძებ ბალახს – მწვანეს და ხალასს!
მე გამუდმებით დავეძებ მნათობთ
და მიჯნურ მთვარეს – სიტურფით სავსეს!
მაღლიერ გულებს დავეძებ მუდამ,
სიკეთის სხივებს – სიცოცხლის მიზანს!
მუდამ დავეძებ, მარადსახსოვარს,
სიყვარულისთვის შეწყობილ ბგერებს
და თვალსაამოდ, ...და გულსაამოდ
სულის ნუგეშად მონაბერ ჰანგებს!
...მე გამუდმებით დაგეძებთ ყველას!

სარჩევი

ნინო გიორგაძე	3
ლამზირა კვირკველია.....	4
რიმზი მაისურაძე	4
ავტორისაგან.....	5
გულში მზის სხივებს ვინახავ.....	11
სულ უბრალო.....	11
ლექსი ნაბიჯია ჩემი	13
მე ქართული მიწის ღვიძლი შვილი ვარ.....	14
*** დღეს რატომდაც უჩვეულოდ ვაღამებ.....	14
*** სანამ სიყვარული შემიძლია.....	15
*** პალმის ჩრდილში სუნთქავს ცელქი სიო.....	15
*** ისე ნაღვლიანად დამიხვდა ეწერი.....	16
ხმელო ფოთოლო	16
*** იფერფლება შეადამე.....	17
*** უმშვენიერესი	17
სასოება ერთგზის ხმობის	18
*** კენჭი სილაზე	18
თოვლისფერ ხილზე	19
ახლაც თოვს.....	19
*** მივუყვები სანაპიროს.....	20
იას.....	20
გაზაფხული მაინც გაზაფხულია	21
ვეღარ	22
ჩემო რითმებო.....	22
*** შემოდგომა მიხმობს, გავყვე!.....	23
დილის ბინდის ღრუბელი.....	24
ყვებიან ზღაპრებს	25
...და მაინც ვნატრობ თოვას!.....	25
მე მდუმარება მიყვარს სითოვლის.....	26
ამედეგნება სიყვარულიდ „დილის საარი“!.....	27
სკოლაში	28

...და მაინც!	29
თებერვალი გულის ფეთქვად თოვდეს	30
ქარო, რას ჩურჩულებ წეტავ?	31
 საღამოს ბინდის ფიქრები	32
ცისკრების ხმა	33
აღმართები უსასრულოდ მიხმობს	34
*** მზის სხივი	35
თქვენ	35
თოვდა ცაში	36
... და იქნებ ისევ გეეძახის თოვლი?	37
შობის სიზმრები	38
„მოვარის სონატამ“ დამეწერა გული	38
*** გახსოვთ, რა დამაზად თოვდა?	39
ბედის ბორბალო!	40
აპრილის თოვა	41
ვარდის ფურცლებზე	42
*** სიცოცხლეში	43
ლექსის ბაღნარში	44
დამის ხიბლი	44
წითელი ვარდები	45
*** ზღვა და ტალღების რიტმული როკვა	45
ჩიორაჩიტი მზეწვია	46
მადლი მაცოცხლებს, დმერთისა!	47
ზღაპრები	48
*** მე ვუსმენდი აივნიდან	48
*** ახლაც მახსოვს უნაზესი თოვა	49
თოვლი და ქალი	49
იასამანი	50
ამ ხელოვნებას თოვლს როგორ ანდობს	51
რწმენა – ნუგეშად!	52
დილის ბინდის ფიქრები	53
მარტის აკორდი	53
ის ფერები რა იქნა....	54
*** ჩვენ ვზიდეთ ჯვარი	54

გაზაფხულის ფერად დაღამებისას.....	55
ჩემი სიცოცხლის შუქი.....	56
შემოდგომის მზევ, ჩემო!.....	57
გარდისფერი დრუბელი.....	58
დამე ივლისის.....	59
გაზაფხული	60
იასამნების ენთება დილა.....	61
*** სიცარიელედარქმეული.....	62
კონკორდზე.....	63
ჩემს ბაქშეურ დიმილზე	64
ამ გულის სითბო	65
აპრილისთვის.....	66
ცეცხლი თივაში.....	67
ზამთრის ფიფქო	68
სიყვარული გახაროთ.....	68
მზე გათბა	69
ფერება ფერის	70
ცამ იდარდა.....	71
გარდერობში თეთრი კაბა ფრიალებს.....	72
ლურჯ მონასტერს მონატრება აწვიმდა.....	73
ახლა გვიანია შემოდგომა.....	74
საღამო თვლებს	75
ქვის მტკერი.....	76
შეყვარებული ქარი.....	77
ლამაზი ბაგშვილა	78
თერზცვალება	79
ფერისცვალება	79
აგვისტო	80
ფერისცვალება – 49	80
ფერისცვალება – 50	81
დღეს ხუთ ათეულს გავაცილებ მაჟორნოტებით	82
ვიდრე ხარ	83
გვიანგაზაფხული	84

დამბავებულო, ღირად დამბავე, გინძლო სიცოცხლი კვლავ დამაშებო!	85
თუ „იავნანა“ გელილინება	85
ქალის ვედრება.....	86
ქალი	87
ქალს.....	88
შენ ჩამჩრემიც გატკბობს	89
ჩემი სულის სანთლები.	90
შვილები – ჩემი სულის სანთლები	90
ჩემს თამარს	93
ჩემო დათა.....	94
ჩემი ნენე	94
მცუვარი „ნანას“ ღუღუნებს	95
მეგობრებს.....	95
*** ახლა ჩემს თბილისს	97
სვანეთი	98
მაგრამ ქართველი უმეგობროდ თავს ვერ გაიტან.....	99
შრომით ჭუწამლოთ სამშომლოს	100
ახალი წელი მობრძანდება	100
მეგვლეს დალოცვა	101
9 აპრილი 1989 წელი	102
ასეთი საქართველოც მახსოვეს	103
ამაღლდი და აღორძინდი	104
ვინ მოსთვლის	105
გლეხის სიბრძნე	107
*** დაიკვერესა მწუხარის ზარმა.....	108
*** ზამთარს არასდროდ დაუგვიანია.....	108
ოდესადაც საქართველოში.....	109
ჩემო საქართველო	110
***დღეს ზეიადობდა ფერები ცისა.....	110
უნაზეს სულს უწამლეთ	111

მე კი ვდარდობდი...	111
გადაგვარჩინა	112
*** ზარბაზნებიდან	113
საბრალო დედამიწა	114
ვერ იაპრილებ	114
გვიყვარდეს, გვიყვარდეს, მარად!	115
გათენება – სიზმარი	116
უსათუოდ	116
კვლავაც უნდა გაიტანო ლელო.	117
თელავი თავად პოემა	118
თელავი	118
თელავქალაქო	119
თელავის დილა	119
დე, გამშვენოს წინანდალმა!	120
თელავი თავად პოემაა	121
წინანდალს	122
თელავის განთიადი	123
თელავი – ჩემი სიცოცხლის ფერი!	124
მანანებზე ჩურჩულებენ თელანი	125
ვამრავლოთ ეს სილამაზე	126
ნარინჯის თოვა	126
თელავს	127
მოვარე აღმართზე	129
პირველი თოვლი კავკასიონზე	129
ამ ცისა და მიწის ტრფობით	130
შესვენებაზე გაფიქრებული	130
ნაწვიმარი დამე	131
სიყვარულისთვის.	132
წიგნისერთა ფოთოლი	133
აჩრდილი	134
თოვლს კეალავდა ვერის ხიდზე	134
ვაჟა-ფშაველას	135

ვუმზერ ცივ ხეთა ჯარს	136
თქვენ პარიზს უყვარხართ	137
ანანკე.....	137
თქვენ პარიზს უყვარხართ	138
გარსევლავის მოედანი.....	139
კვლავ ამოენთება მზე დიდებულებით	140
*** გაწვიმდა.....	140
წვიმს	141
წვიმას ვეფერები	142
ლამაზი თენებით	143
ყაყაჩოს ფერი	143
მოვარე და ნაძვის ხე	144
მზე და ლამაზი გაზაფხული	145
წუხელ ბდაოდა ვერე	146
შორს, რაც შოგს გადახდენია!	147
სავედრებელი (შოვის ტრაგედიისადმი)	148
მე ჩემი გულის ნაწილებს ვდარდო	149
მე ამ ცასავით მტკივა ეს გული	149
ქეოვანისთვის	150
გ.შ. – ს	151
იყავ ნება	152
თეთრი დამეები	153
*** იანვრის თვეში	153
რა ვიცოდით იმ თქბერგლის დამეს	154
თოვს	155
ანგელოზ ნიკოლოზს	156
უშენოდ ზაფხულს როგორ უჭირს გამონათება	157
ვინ იცის, ივნისს მერამდენედ გადავურჩები	159
შენ – ჩემი ხატი!	160
მარიტა	161
13 წლის და სამთაწმინდე	162

*** მოქუსს ხევი	162
სამოთხის ბაღში კელაპტარი ლოდინით იწვის.....	163
 შენს დაღლილ მპლავებს, შენს წმინდა გულს უფალს	
გავეღრებ!.....	164
ბებო თქბროლეს	164
დედა მზესთან მიგვიხმობს	165
ხმა დედის.....	166
პირველი კლასის მასწავლებელს	167
 წამია წუთისოფელი და სიყვარულით ვიცოცხლოთ! 168	
იბადებოდა მზე-დევთისმშობელი!.....	168
ჩვენთან არს დმერთი.....	169
კურთხეულ წყალთან.....	169
აღდგომა	170
ალბათ, ინატრის უფალი დუმილს!.....	171
იდგა აღდგომა.....	172
წამია წუთისოფელი.....	172
წუთისებლი	173
მაპატიებს ღმერთი	173
მიტევების კვირა	174
სიყვარულივით	175
თოვლიანი გარდები	176
მარტო	177
შემოდგომა გვეფერება	177
გკიონეულობთ ბწყარებს	178
ზეციდან ცრემლები წვიმს.....	179
იმედის სხივთა ფერებო.....	179
მე გამუდმებით დაგეძებთ ყველას.....	180

Manana Shioshvili

**GARDEN OF POETRY
(In Georgian Version)**

**TELAVI
2024**

გამომცემლობა „უნივერსალი”

თბილისი, 0186, ა. ჭოდიძე ქუჩაზე №4. ტელ: 5(99) 17 22 30; 5(99) 33 52 02
E-mail: universal505@ymail.com; gamomcemlobauniversali@gmail.com

0 ქუთაისი ენანი

0 სამეცნიერო უნივერსიტეტი

ISBN 978-9941-33-636-2

9 7 8 9 1 3 0 3 0 2